

Kristiina Huovinen

KENNELLIITON KAVERIKOIRA KEHITYSPROJEKTI

Sosiaalialan koulutusohjelma

2013

KENNELLIITON KAVERIKOIRA KEHITYSPROJEKTI

Huovinen, Kristiina
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma
elokuu 2013
Ohjaaja: Majuri-Kylväjä, Marjatta
Sivumäärä: 41
Liitteitä: 9 (yhteensä 18 sivua)

Asiasanat: kaverikoira, kehitys, projekti, asiakas, kennelliitto

---

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli tutkia asiakkaiden kokemuksia Kennelliiton kaverikoiratoiminnasta sekä selvittää osana Kennelliiton projektia kaverikoiratoiminnan organisoimisen kehittämismahdollisuuksia. Kennelliiton kaverikoiraoprosjekti on saanut alkunsa kehitystarpeista kaverikoirien hyväksi, koska organisoidummalla toiminnalla kaverikoirat olisivat paremmin asiakkaiden tietoisuudessa ja käytettävissä. Kaverikoiraoprosjektien määrä on tasaisesti nouseva, ja se vaatii Kennelliitolta yhä enemmän resursseja hoitaa tätä arvokasta työtä tekevää vapaaehtoisryhmää.

Kaverikoiratoiminnan kehittäminen toteutettiin toiminnallisena projektina ajalla 21.5.2012- 30.9.2013. Projektissa kokoontui ryhmä asiantuntijoita jotka kyselyiden, oman ideoinnin sekä seminaarien avulla kartoittivat kehitysideoita kaverikoiraoprosjektin, yhdyshenkilöille ja Kennelliitolle.

Projektissa tehtiin neljä erilaista kyselyä ja tässä opinnäytetyössä avataan vierailukohteisiin tehtyä kyselyä. Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksena, joka analysoitiin käyttäen sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista aineiston analysointitapaa. Muut kyselyt tehtiin ohjaajille, yhdyshenkilöille ja kennelpiireille. Heiltä kysyttiin myös kehittämiseidöitä tulevaisuutta varten.

Kehittämiseidöitä, jotka nostettiin vierailukohteista tärkeiksi olivat: vierailujen lisääminen, mahdollisimman moninaiset toiminnat koiravierailulla sekä vierailuiden jatkuminen pidemmän aikaa. Tutkimuksen tärkeänä tuloksena todettiin, että kaverikoiratoiminta on arvokasta ja pidettyä vapaaehtoistyötä. Tämä on suora viesti Kennelliitolle siitä, että toimintaa olisi saatava organisoitua toimivammaksi, ja että se voisi laajentua, jolloin myös vapaaehtoiset pysyisivät toiminnassa mukana. Asiakkaiden positiivinen palaute kertoi että vierailuja tarvitaan ja ne koetaan tärkeiksi.

THE COMPANION DOG DEVELOPMENT PROJECT OF THE FINNISH KENNEL CLUB

Huovinen, Kristiina

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Social Service

August 2013

Supervisor: Majuri-Kylväjä, Marjatta

Number of pages: 41

Appendices: 9 (18 pages in total)

Keywords: companion dog, development, project, customer, Finnish Kennel Club

---

The purpose of my thesis was to research how the companion dogs of the Finnish Kennel Club influence customers and to cooperate in the Companion Dog Development Project. The Companion Dog Project of the Finnish Kennel Club was based on the needs to improve the companion dog activities. If the activities were more organized, the companion dogs would be better available for the customers and the customers would be better informed about the activity. The number of the companion dogs has increased constantly and therefore the Kennel Club needs more resources for this voluntary group and their valuable work.

The project was functional and lasted 1,5 years. During the project a group of experts was convened to map out improvement ideas for the companion dog volunteers, the contact persons and the Kennel Club. The ideas were developed based on inquiries, brain-storming and seminars.

Four inquiries were made. This thesis reports the results from the inquiry made in the locations where companion dogs were visiting. The research method used was qualitative and in some questions the quantitative method was used as well. The other inquiries were made for the companion dog volunteers, the contact persons and the kennel districts. They were also asked the improvement ideas for the future.

The most important improvement ideas from the locations where the companion dogs were visiting were the possibility to more frequent visits, different kind of activities with the dogs during the visits and continuous visits. An important result of the research was that the companion dog activity is valuable and liked voluntary work. This is a straight message to the Kennel Club to organize the activity better so that it could expand and the volunteers would continue the activity. The positive feedback from the customers told that the visits are considered necessary and important.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	KAVERIKOIRATOIMINTA	6
2.1	Kennelliiton järjestämä kaverikoiratoiminta.....	6
2.2	Kaverikoiratoiminnan tavoitteet ja käytännöt.....	7
2.2.1	Eläinten vaikutus ihmisten hyvinvointiin.....	7
2.2.2	Eläinavusteinen terapia/toiminta	8
2.3	Kaverikoirakot	9
3	KAVERIKOIRATOIMINNAN KOHDERYHMIEN ERITYISPIIRTEET	10
3.1	Lapset.....	11
3.2	Erytisryhmät.....	12
3.3	Ikäihmiset.....	13
4	KENNELLIITON KAVERIKOIRAPROJEKTI	14
4.1	Kehittämisprojektin määrittely, tavoitteet ja tarkoitus.....	14
4.2	Projektin vaiheet, toteutusaikataulu ja projektin toimijat	16
4.2.1	Kaverikoiratoiminnan nykytila.....	17
4.3	Projektin loppuvaiheessa tapahtuva kehittämiskohteiden määrittely	21
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	21
5.1	Tarkoitus ja tavoite	21
5.2	Aineiston keruu ja kohderyhmät	22
5.3	Aineiston käsittely	24
5.4	Luotettavuus ja eettisyys.....	25
6	TUTKIMUKSEN TULOKSET	25
6.1	Kaverikoiratoiminta ja yksikön arki	25
6.2	Asiakkaiden suhde kaverikoiriin.....	31
6.3	Kehittäminen ja tulevaisuus	36
7	POHDINTA.....	38
7.1	Johtopäätökset.....	38
7.2	Jatkotutkimusehdotukset.....	39
7.3	Oppimiskokemukset	40
	LÄHTEET	41
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Kaverikoiratoiminta on vapaaehtoisten koiraohjaajien ja heidän omistamiensa koirien yhteisiä vierailukäyntejä erilaisten kohderyhmien luona. Tutkimusten mukaan vierailut ovat erittäin virkistäviä ja hyvää mieltä tuovia. Toiminnan järjestävä taho on Suomen Kennelliitto ja kaverikoiratoiminta on rekisteröity tuotemerkki.

Kaverikoiraprojekti on Kennelliiton hallituksen aloitteesta käynnistynyt suunnittelu- projekti, yhtenevämpien käytäntöjen ja organisoidumman kaverikoiratoiminnan suunnittelua. Kaverikoiratoiminta laajenee jatkuvasti. Tämän on koettu tuovan lisähaasteita siihen liittyvän toiminnan edelleen kehittämiseksi.

Suunnitteluprojektin tarkoitus on työstää haastavia osa-alueita, tuoda ideoita ja kehityskohteita esiin. Tarkoituksena projektin työryhmällä oli saada kuuluviin myös vapaaehtoistyötä tekevien omat kehitysideat ja mielipiteet. Käytännössä tämä toteutettiin kyselyillä ohjaajille, yhdyshenkilöille, vierailukohteiden henkilökunnalle ja kennelpiireille. Lisäksi kahdessa kaverikoiraseminaarissa järjestettiin kyselyosiot kehittämistarpeista, heidän näkökulmastaan. Kaverikoiraseminaarit ovat koulutus/virkistys- päivä halukkaille ohjaajille ja yhdyshenkilöille.

Suunnitteluprojekti alkoi 21.5.2012 ja projektiryhmä antaa loppuraportin hallitukselle syyskuussa hallituksen kokoontuessa. Suunnitteluprojekti on esittänyt Kennelliiton hallitukselle jo projektin aikana, että perustettaisiin kaverikoira-työryhmä, joka jatkaisi toimintaa suunnitteluprojektin jälkeen, olisi kaverikoira-koordinaattorin apuna ja kehittäisi työtä edelleen.

Oma kiinnostukseni eläinten ja ihmisten vuorovaikutukseen vaikutti osaltaan siihen, että otin yhteyttä Kennelliittoon ja kysyin mahdollista opinnäytetyön aihetta. Minulle ehdotettiin Kennelliitosta, että ottaisin osaa suunnitteluprojektiin ja tekisin opinnäytetyön siitä. Itseäni kiinnostavan aiheen sekä kaverikoiratoiminnan tasaisen kysynnän

nousun (joka kertoo sen tarpeesta nykypäivän yhteiskunnassa) lähdin innostamana suunnitteluprojektin työryhmään mukaan. Katson toiminnan olevan merkityksellistä ja tärkeää myös sosiaalialan näkökulmasta. Tahdoin tehdä tutkimusta asiakkaan näkökulmasta, kaverikoiratoiminnan tärkeydestä ja vaikuttavuudesta eri kohderyhmiin. Korostamalla asian tärkeyttä tarkoitan, että toiminnan kehitys on jatkossa tärkeää, jatkuvuuden ja saatavuuden vuoksi.

2 KAVERIKOIRATOIMINTA

2.1 Kennelliiton järjestämä kaverikoiratoiminta

Kaverikoira-nimike on Kennelliiton rekisteröimä tuotemerkki. Sitä voivat käyttää siis vain koirat jotka toimivat Kennelliiton ryhmässä. (Suomen Kennelliiton www-sivut 2012) Suomessa kaverikoiratoimintaa järjestää Suomen Kennelliitto ry. Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry on vanhin koirajärjestö Pohjoismaissa. Jäseniä on yli 130 000.

Suomen Kennelliitto ja erilaiset hyötykoiratahot tekevät yhteistyötä keskenään. Kaverikoirat ovat olleet hyötykoirien piirissä vuodesta 2006 ja siitä lähtien kaverikoiratoiminta on ollut Suomen virallisena koirien hyötykäyttömuotona. Muita henkilökohtaisia hyötykoiria ovat Näkövammaisten Keskusliiton opaskoirat, Invalidiliiton opaskoirat, Kuulokoirayhdistyksen kuulokoirat ja Suomen Palveluskoiraliiton palveluskoirat.

Hyötykoiratoiminta asettaa kaverikoiratoiminnalle vaatimuksia; luotettava, turvallinen ja tasalaatuinen toiminta. Kaverikoiratoiminta pyrkii jatkuvaan kehitykseen ja tässä hyötykoiratahojen ammattilaiset kykenevät auttamaan, etenkin koiralähtöisesti. (Suomen Kennelliiton www-sivut 2012)

Suomessa Kaverikoiratoiminta on levinnyt laajalle, toimivia ryhmiä on jo yli 60 ja kaverikoiria toimii tällä hetkellä Suomessa n. 900. (Kennelliiton jäsenrekisteri ja kaverikoiraryhmien arkistokortit, 2013)

2.2 Kaverikoiratoiminnan tavoitteet ja käytännöt

Kaverikoiratoiminta on vapaaehtoistyötä ja sen tavoitteena on ihmisten piristäminen, ilahduttaminen ja vaihtelun tuominen erilaisten ihmisten arkeen, etenkin niille, joilla ei ole mahdollisuutta pitää omaa koiraa. Kaverikoirien käynnit ovat kohderyhmille maksuttomia.

Kaverikoiratoimintaan koulutetut koiranomistajat tai ohjaajat vierailevat ystävällisten ja kaverikoiratoimintaan soveltuvien koiriensa kanssa eri kohderyhmien luona, kuten vanhusten palvelukodeissa, erilaisissa lasten yksiköissä, kehitysvammaisten ja erityisryhmien asumisyksiköissä, nuorisoyksiköissä ja lastenkodeissa. Kokemus osoittaa että käytännössä koirat saavat aikaan hyviä vaikutuksia erityisryhmiin jo pelkällä läsnäolollaan ja kosketuksellaan.

Vierailuista voidaan tehdä kertaluontoisia tai säännönmukaisia riippuen siitä, miten asiakkaat viihtyvät koirien kanssa ja miten kaverikoiraryhmällä on resursseja käyntien järjestämiseen. Vakiokohteissa käydään 1-2 kertaa kuukaudessa. Maksimissaan koira käy kerran viikossa vierailulla. (Suomen Kennelliiton [www](http://www.kennelliiton.fi)-sivut 2012)

2.2.1 Eläinten vaikutus ihmisten hyvinvointiin

Eläinten ja ihmisen välistä ainutlaatuista suhdetta on tutkittu paljon ja sitä miten eläimet pystyvät edesauttamaan hyvinvointiamme. Erityisesti on tutkittu sitä, miten eläimet pystyvät edesauttamaan hyvinvointiamme. Lukuisissa tutkimuksissa on saatu selville, että jo eläimen läsnäolo voi saada aikaan ihmisessä positiivisia ja parantavia vaikutuksia. Positiivisia vaikutuksia on todettu olevan mm. ihmisen fyysiseen, emotionaaliseen ja psykososiaaliseen hyvinvointiin. (Fine 2001,97)

Eläinten myönteiset vaikutukset ihmisille perustuvat pitkälti niiden rauhoittaviin kykyihin. Eläimen vilpityn kosketus ja läheisyys tuovat lohtua ja tukea. Rauhoittumista tukee myös eläinsuhteiden ehdoton luotettavuus. Eläimen tarjoama lohtu ja läheisyys

ovat aina saatavilla. Niihin voi turvautua silloinkin kun muuten tuntuu olevan vaikeuksia.

Eläimen kanssa ei vaikeita sanoja tarvita ja se tekee eläimen kanssa olemisen helpoksi. Vuorovaikutus muodostetaan ruumiinkielellä, joka usein on sanallista vuorovaikutusta aidompaa ja todellisempaa. Keskeinen ero ihmisen ja eläimen välillä on, että eläin ei luokittele ihmisiä heidän sosiaalisen asemansa tai taloudellisen tilanteensa vuoksi. Eläin suhtautuu kaikkiin ihmisiin tasavertaisesti, heidän oman käytöksensä pohjalta, juuri tällä hetkellä. (GreenCare www-sivut 2012)

2.2.2 Eläinavusteinen terapia/toiminta

On hyvä tuoda ero eläinavusteisen terapian (Animal-Assisted Therapy, AAT) ja eläinavusteisen toiminnan (Animal-Assisted Activities, AAA) välillä. Eroa tarkastelemalla ymmärtää mikä on ammattimaista toimintaa ja mikä vapaaehtoistyötä. Kansainvälisen, eläinavusteista terapiaa tutkivan organisaation Pet Partners (aiemmin Delta Society www-sivut 2012) mukaan eläinavusteisesta terapiasta puhutaan silloin, kun ammatti-henkilö kuten esimerkiksi toimintaterapeutti, käyttää työssään apuna opaskoira.

Terapiassa voivat olla kohderyhmänä henkilöt, joilla on psyykkisiä, sosiaalisia, emotionaalisia ja/tai kognitiivisia ongelmia. Jokaiselle potilaalle suunnitellaan terapia yksilöllisesti, asetetaan tavoitteet ja seurataan edistystä tarkasti. Tavoitteena voi olla esimerkiksi motoristen taitojen paraneminen. Voidaan myös hakea keskittymisen, rauhoittumisen ja motivoitumisen kehittymistä. (Pet Partners www-sivut 2013)

Eläimen tuleminen mukaan kuntoutustilanteeseen muuttaa sitä olennaisesti monella tavalla. Monelle potilaalle se tuo iloa ja naurua, itsetunnon kohentumista, miellyttävän kokemuksen jakamista joka edesauttaa paranemista. (Greencare www-sivut 2012)

Eläinavusteisessa toiminnassa, johon kaverikoirat luetaan, on kyse siitä, että vapaaehtoiset vierailevat koirineen erilaisissa kohteissa. Vierailukohteissa kaikki halukkaat

voivat osallistua, terapiassa vain tietty asiakas/potilas jolle se on räätälöity. (Moilanen & Surkka 2011, 12)

2.3 Kaverikoirakot

Kaverikoirat ovat tavallisia kotikoiria ja omistajat vapaaehtoisia maallikkoja. Koirat tutkitaan tarkalla seulalla, jossa määritellään, ovatko koirat soveliaita tähän toimintaan. Kaikki halukkaat koirat eivät pääse mukaan. Koiran ja omistajan suhde, taustatekijät, terveys, synnynnäiset luonteenpiirteet ja suhde muihin koiriin ovat tärkeimpiä tekijöitä joita otetaan huomioon valintaa tehdessä. Koirat ovat aikuisia, joiden tulee käyttäytyä moitteettomasti ja olla hyvin ohjaajiensa hallinnassa.

Kennelliitto kouluttaa ohjaajat Kennelliiton järjestämällä kursseilla. Näillä kursseilla koirakot liittyvät oman paikkakuntansa tai maantieteellisesti lähimpänä olevaan toimintaryhmään. Jokainen koirakko kuuluu ryhmään, jonka tietorekisteriä Kennelliitto ylläpitää. Yksinään ei voi toteuttaa vierailuja, ryhmässä pitää olla vähintään kolme koirakkoa, jotta se voi toimia. (Suomen Kennelliiton www-sivut 2012)

Jokaisessa ryhmässä on oltava yhteyshenkilö, joka hoitaa vierailujen käytännön asiat, postit Kennelliitosta jne. Ryhmässä voidaan myös jakaa eri tehtävät ryhmäjäsenien kesken, ettei tule liikaa työtä yhdelle henkilölle. Esimerkiksi vakiovierailukohteille voi olla yhteyshenkilö joka hoitaa vain tämän vastualueen ja toinen henkilö voi hoitaa satunnaiset vierailukohteet. Ryhmä voi keskenään sopia erilaisista käytännön järjestelyistä. (Suomen Kennelliiton www-sivut 2012)

Kyse ei siis ole ammattimaisesta terapiasta. Ohjaajan pitää olla vain halukas tekemään vapaaehtoistyötä, sitoutua toimintaan vakavasti sekä olla täysi-ikäinen. Sitoutuminen on tärkeää, ettei jouduta perumaan vierailuja, joita kovasti odotetaan. Ohjaajan luotettavuus ja vaitiolovelvollisuus ovat ehdoton edellytys. Muita suotavia ominaisuuksia on tulla toimeen erilaisten ihmisten kanssa, kunnioittava ja tasa-arvoinen ihmisten kohtelu sekä kyky sopeutua yllättävissäkin tilanteissa. (Suomen Kennelliitto 2012)

Koiranomistajan pitää osata lukea omaa koiraansa ja ennakoida sen käytöstä. Näihin asioihin pureudutaan kaverikoirakurssilla, ohjaajia opastetaan erilaisiin vierailutilanteisiin ja tutustutaan apuvälineisiin. Koira ei sinällään kouluteta, tarkkaillaan vain sen käytöstä eri tilanteissa ja yleisesti sen sopivuutta toimintaan. Sen on perusominaisuuksiltaan oltava soveltuva kaverikoiratoimintaan. Koiran on esimerkiksi itse hakeuduttava tervehtimään vierasta, sitä ei saa pakottaa tai muuten vaan houkutella tulemaan silitettäväksi.

Sopivaksi todetun kaverikoiran lähtiessä ensimmäisille käynneille, tulee mukaan kokenut ohjaaja ilman koira. Hän tarkkailee ja ohjaa koirakkoa sekä on heti valmiina apuun jos sellaista tarvitaan. Näitä kutsutaan peesari-käynneiksi. Onnistuneiden käyntien jälkeen koirakko aloittaa itsenäisesti, ryhmässä työskentelyn. Koirakon on oltava vähintään puoli vuotta mukana itsenäisenä koirakkona (sisältää vähintään 6 vierailukäyntiä) jonka jälkeen vasta myönnetään työasuksi oranssi kaverikoira-huivi. Tätä se voi pitää ainoastaan töissä ollessaan ja siitä tuntee virallisen kaverikoiran. (Suomen Kennelliiton www-sivut 2012)

Vierailutilanteissa koiran ei anneta leikkiä muiden koirien kanssa ja se on koko vierailun ajan kytkettynä. Koirien käytös tulee olla koko vierailun ajan hyvin hallittua ja asiallista. (Suomen Kennelliiton www-sivut 2012)

3 KAVERIKOIRATOIMINNAN KOHDERYHMIEN ERITYISPIIRTEET

Kohteisiin tutustuminen etukäteen on tärkeää, koska silloin tiedetään kohderyhmästä enemmän ja voidaan paremmin ennakoida yllättäviä tilanteita. Vastuuhenkilön tehtävänä on tarkistaa etukäteen tilat ja selvittää tilojen osalta tietyt toiminnan sujumisen kannalta tärkeät asiat. Ensinnäkin kiinnitetään huomiota siihen, että tilat ovat asianmukaiset koiran ja asiakkaan kohtaamiseen. Lisäksi on hyvä selvittää mitkä ovat kulkureitit, koirille sallitut tilat, vierailun aikataulu ja henkilökunnan toiveet. Yhteys-

tiedot tulee myös vaihtaa osapuolten kesken, varsinkin yllättävien peruutusten vuoksi.

Vastuuhenkilön on myös hyvä muistuttaa että, koko henkilökunta saisi tiedon koirakkojen vierailusta, ettei se tulisi kenellekään yllätyksenä. Tutustumiskäynnillä otetaan huomioon tulevan vierailun kohderyhmä. Voidaan viedä ilmoitus tulevasta vierailusta, siten että se on asiakkaiden nähtävillä. Ilmoituksen yhteyteen voidaan liittää kuvia, jotta jokainen voi valmistautua hyvin tuleviin vieraisiin.

Henkilökunta voi käydä etukäteen läpi vierailujen aikataulua ja etukäteisohjeita, jotta vierailu sujuisi jouhevasti. Etenkin lapsilla ja nuorilla tämä on suotavaa. Näistä asioista on hyvä keskustella henkilökunnan kanssa tutustumiskäynnin yhteydessä, koska heillä on osaamista arvioida, mikä tapa juuri heidän asiakkaidensa kanssa on paras. (Suomen Kennelliiton www-sivut 2012)

3.1 Lapset

Vierailuja toteutetaan päiväkodeissa, vuoropäiväkodeissa, ala-asteilla ja lastenkodeissa. Kouluissa vierailut toteutetaan usein teemapäivinä, jolloin vierailu nähdään yleensä eräänlaisena opetustilanteena.

Päiväkoti- ja kouluvierailut ovat mukavia tilanteita, lapset ovat hyvin avoimia ja aitoja. Tosin ryhmäkoot voivat olla isoja jolloin vierailut vaativat erityistä rauhallisuutta ohjaajalta ja koiralta. Pelisäännöt tulee olla tiukat, jolloin vierailut sujuvat. Jokainen saa vuorotellen tulla silittämään, myös arimmat lapset saivat mahdollisuuden. Kaverikoirakon kanssa voi turvallisesti hoitaa esimerkiksi koirapelkoaan.

Päiväkodeissa tai kouluissa voi olla myös kehitysvammaisia lapsia. He voivat olla omassa erityisryhmässään tai tavallisten lasten joukossa. Heillä saattaa olla vain yhdyntyyppisiä tarpeita, mutta myös useita erityistarpeita. Voi olla sosiaalis-emotionaalisia tai kielellisiä häiriöitä. Jokainen asiakas kohdataan omana itsenään, hänen tarpeensa huomioiden. (Suomen Kennelliiton www-sivut 2012)

Lapsilla on erilaisia kysymyksiä kuin aikuisilla ja niihin ei välttämättä pysty etukäteen edes valmistautumaan. Esimerkiksi Marty Crisp on listannut kirjassaan Kaverina koira, erilaisia kysymyksiä lasten suusta. Lapset kysyvät hänen mukaansa usein asioita, jotka osaltaan kertovat myös koiran merkityksestä sosiaalisena olentona, kaverina. Kuten Muistaako koira asioita? Miksei koirani koskaan katso televisiota kanssani? Osaako koira itkeä? Miksi koira oikeasti pitää ihmisestä? Koiravierailuilla onkin todettu tärkeäksi osata valmistautua mitä moninaisimpiin kysymyksiin. (Crisp, 2003, 14)

3.2 Erityisryhmät

Kaverikoirat vierailevat erilaisissa kehitysvammaisten yksiköissä, palvelukodeissa ja sopeutumisvalmennuskursseilla. Erilaisista vammoista tai kehityshäiriöistä ja niiden tasoista, on hyvä olla selvillä jo etukäteen, jotta niihin pystyy varautumaan. Ja jos ohjaajalla ei ole tietoa ko. asioista, hän voi ottaa selvää niistä ja varautua vierailuun. Näin hän voi omalta osaltaan auttaa vierailun onnistumista ja positiivisen elämyksen kokemista.

Kehitysvammaisilla ei useinkaan ole mahdollisuutta olla kosketuksissa eläinten kanssa. Vierailujen yhteydessä he voivat pitää sylissä, halata, koskea ja silittää koiria. Tai pitää niitä sylissä. Monesti heille uuden oppiminen on vaikeaa, mutta on myös monia asioita, joita he oppivat kuten muutkin.

Down oireyhtymä aiheuttaa lievää tai keskitasoista kehitysvammaa. Se on suurin yksittäinen kehitysvamman aiheuttaja. Puhumaan oppiminen tai liikunnan kehitys on hidasta. Siihen myös liittyy elimistön nopea vanheneminen.

Autismi on oireyhtymä jota esiintyy monella tasolla. Puolet eivät opi koskaan puhumaan, ja osalla on sosiaaliseen vuorovaikutukseen liittyviä ongelmia. Kommunikointiongelmat ovat yleisiä. Etukäteen selvitetään miten autistinen ihminen voi tai pystyy kommunikoimaan ja toimitaan sen mukaan.

Lisäksi asiakkailta voi olla muita haittoja tai vammoja kuten eriaisteisia liikuntavammoja, puheen häiriöitä, näkö- tai kuulovammoja tai epilepsia. Heidän erityistarpeensa otetaan huomioon vierailuilla ja käyttäytymään sen mukaan.

Esimerkiksi kehitysvammaisten apuvälineet tulisi olla koirille riittävän ”tuttuja”, jotta vierailu ei menisi ihmetellessä uutta pyörätuolia. Näihin tutustutaan kaverikoira-ohjauksella, koska kaikki koirat eivät ole välttämättä tutustuneet kaikkiin olemassa oleviin apuvälineisiin. (Suomen Kennelliiton www-sivut 2012)

3.3 Ikäihmiset

Ikäihmiselle koirien läsnäololla on todettu olevan positiivisia vaikutuksia. Oona Hirvi ja Miia Vauhkonen tutkivat opinnäytetyössään 2011 vanhusten tärkeimpiä ajatuksia kaverikoira-ohjauksesta. Sieltä tuli ilmi hellyys, silittelyt, omien koirien muistot, koirien seuraaminen, ohjaajien kanssa keskustelut ja vierailujen tärkeys. Käynntejä odotetaan hartaasti ja ne voivat olla todella iso kohokohta ikäihmisen arkeen.

Vaikka koskettaminen on asioista lähes tärkeimpänä, jotkut ikäihmiset eivät halua koskettaa ollenkaan. Osa haluaa vain katsoa ja heille pelkkä katsominen on sinällään jo nautinto. He voivat seurata rauhassa koirien tekemisiä ja puuhailuja. Jotkut voivat pelätä koiria tai eivät välitä niistä ollenkaan mutta he voivat vierailun ajan olla huoneissaan tai pois tilasta missä koirat vierailevat. (Hirvi & Vauhkonen 2011, 17)

Kaverikoirat vierailevat yleensä laitoksissa, mutta vierailut ovat mahdollisia myös yksityisten ikäihmisten kodeissa. Kunnosta riippuen kaikilla ikäihmisillä ei ole mahdollisuus pitää koira. Kaverikoiraohjauksen avulla he voivat saada mahdollisuuden ylläpitää kontaktia koiriin.

Ikäihmisillä voi olla monenlaisia sairauksia ja apuvälineitä liikkumiseen. Nämä on hyvä tiedustella etukäteen ja varautua niihin. Esimerkiksi yleistä on dementian eri vaiheet ja sen erilaiset ilmenemismuodot. Lisäksi on mielenterveysongelmia, puheen ja havainnointikyvyn häiriöitä. (Kennelliitto, Kurssimateriaali 2008)

Ikäihmisten apuvälineet tuovat kaverikoiravierailuihin erilaista haastetta. On oltava tarkkana, ettei tule vaaratilanteita esimerkiksi hihnojen juuttumisista rollaattoriin tai muuhun apuvälineeseen. Siksi koirilla ei tulisi olla flex-taluttimia tai valjaita, ainoastaan perus-panta ja hihna.

On hyvä ottaa huomioon, ettei pyörätuolissa istuva henkilö pysty silittämään koira kovin alas lattiatasoon. Näissä tilanteissa on hyvä huomioida, että pienen koiran voi nostaa syliin pajattavaksi. Toisaalta myös ison koiran vierailu voi olla hyvä vaihtoehto silloin, kun asiakas ei pysty liikkumaan tai kurkottelemaan. Iso koira pääsee viereen ja asiakkaan tasolle silloin, kun asiakas joutuu olemaan makuuasennossa vuoteessa tai vaihtoehtoisesti pyörätuolissa. Vuodepotilaan kohdalla voidaan tiedustella voiko koira nousta vuoteeseen tervehtimään, haluaako vuoteessa oleva koskettaa ollelkaan. Nämä asiat yleensä käydään läpi etukäteen ja toki pyydetään asiakkaalta lupa.

Yksityishuoneissa vierailu sovitaan myös lähes aina etukäteen, ja koiraohjaajan oikeusturvan takia mielellään paikalla on aina hoitohenkilökuntaan kuuluva henkilö. (Kennelliitto, Kurssimateriaali)

Hirven ja Vauhkonen (2011) tekemässä tutkimuksessa todettiin, että ikäihmiset kokivat kaverikoiravierailut positiivisena. He toivoivat niiden jatkuvan ja hyvä vierailukesto koettiin reiluksi ”puolituntiseksi”. Puolen tunnin aika koetaan sellaiseksi, että kaikki osapuolet jaksavat vielä nauttia siitä. (Hirvi & Vauhkonen,2011)

4 KENNELLIITON KAVERIKOIRAPROJEKTI

4.1 Kehittämiprojektin määrittely, tavoitteet ja tarkoitus

Suomen Kennelliitto perusti hallituksen aloitteesta projektiryhmän jonka tarkoituksena on kehittää kaverikoiratoimintaa organisoidumpaan suuntaan. Otin yhteyttä Kennelliittoon kysyäkseen olisiko heillä tarjota minulle opinnäytetyön aihetta. He

ehdottivat alkamassa olevasta projektista projektista paikkaa ja näin myös opinnäytetyön tekoa siitä.

Kiinnostukseni koirista ja niiden auttavasta työskentelystä sosiaalialalla sai minut heti kysymään, olisiko aihe sopiva sosiaalialan koulutusohjelman opinnäytetyönä. Saatuaani luvan toimitin Kennelliitton suunnitelman ja sopimuksen. Näiden jälkeen olin valmiina työskentelemään osana projektiryhmää.

Projektin tavoitteena on saada kaverikoiratoiminta toimimaan kokonaisuutena niin, että se on myös helpommin asiakkaiden tietoisuudessa ja saatavilla. Koirakkoja on paljon ja luku on jatkuvassa nousussa. Kennelliiton toimistossa on vain yksi henkilö, joka hoitaa koko kaverikoiratoimintaa. Yhdyshenkilöillä on vapaus toimia niin kuin näkevät parhaaksi. Ryhmillä on tästä syystä eriäviä käytäntöjä ja näitä käytäntöjä olisi projektin toimesta tarkoitus yhdenmukaistaa.

Vuosina 2011–2012 Kennelliiton toimistolla on työskennellyt yksi osa-aikainen kaverikoirakoordinaattori, jonka työajasta puolet on kulunut nuorisotoimintaan. Poiketen monesta muusta Kennelliiton toimiston vastuualueenaan hoitamasta asiasta, kaveri-koiratoiminnalle ei ole ollut omaa toimikuntaa. Kaverikoira-asioiden linjaukset ja aihepiiriin liittyvät päätökset on tehty yksinomaan Kennelliiton toimistossa. Kaverikoirakoordinaattorin pääasiallisiin työtehtäviin on kuuluneet: yhteydenpito kaverikoiraryhmiin koko Suomessa, rekisterin ylläpito, linjauskysymysten ratkaisu kaverikoiratoimijoiden kysymyksissä, kaverikoiramateriaalin postitus, kaverikoirakoulutusten järjestäminen sekä kaverikoiratapahtumien järjestäminen.

Vuonna 2012 toimiston kaverikoirakoordinointi kävi läpi etsikkovaiheen, koska edellinen koordinaattori vaihtui. Usean kuukauden ajan tehtävää hoiti useampi henkilö sivutyönään. Uusi kaverikoirakoordinaattori aloitti kesäkuussa 2012, ja jäi perhevapaalle joulukuussa 2012. Kaverikoordinaattorin perhevapaan sijainen aloitti toimessa vuoden 2013 alusta.

Kuten työntekijöiden vaihtuvuuden kuvauksesta käy ilmi, kaverikoiratoiminta on hoidettu monen työntekijän toimesta, ja jolloin yhtenäistä kehittämisen ja toiminnan suuntaa on ollut vaikeampi saavuttaa. Tästä syystä projektin tavoite onkin saada ka-

verikoiratoiminta vakiintumaan. Tähän pyritään työryhmän kokoamisella ja kehitysideoiden kartoittamisella. Lisäksi tavoitteena on, että kehitysideat raportoidaan Kennelliiton hallitukselle. Hallitus päättää kehittämisideoista ne, joihin paneudutaan lähitulevaisuudessa. Tavoite on tuottaa kaverikoiratoiminnan strategia ja siihen pohjautuva toteutussuunnitelma Kennelliiton kaverikoiratoiminnan kehittämiseksi.

4.2 Projektin vaiheet, toteutusaikataulu ja projektin toimijat

Projektisuunnitelmaan kuuluu nykytilan kartoitus, kehittämiskohteiden- ja mallien määrittely ja suunnittelu sekä toteutussuunnitelman tuottaminen. Suunnitelma dokumentoidaan ja tiedotetaan hallitukselle. Projektin loppuraportti esitetään valtuustolle vuoden 2013 loppuun mennessä.

Projektin osa-alueisiin kuuluu myös sidosryhmien kehittämismallit, kaverikoiratoiminnan ja sen pääsponsorin näkyvyyden lisäämisen kehittämismallit. Tarkoitus on myös syventyä viestinnän ja koulutusmateriaalin kartoittamiseen.

Projektiryhmä on Kennelliiton hallituksen nimeämä, ja se vastaa suoraan toteutusvaiheesta hallitukselle. Projektin puheenjohtajana toimii hallituksen jäsen Kimmo Nokelainen, sihteerinä Johanna Kuru sekä jäsenenä Auli Kiiminki, Carina Kitti sekä Paula Müller. Opinnäytetyön teen projektiryhmän täysivaltaisena jäsenenä. Projektiryhmän jäseniä yhdistää asiantuntemus koiriin. Projektiryhmään kuuluu tulevaisuus-toimikunnan jäsen joka tiedottaa toimikuntaa projektin etenemisestä. (Liite 9)

Projektin aloituskokous pidettiin 21.5.2012 jolloin oli työryhmään kuuluvien esittely sekä tutustuminen. Seuraavissa kokouksissa läpikäytiin projektin tarkoitusta ja tavoitteita. Mihin ollaan pyrkimässä ja miten se toteutetaan? Seuraavina vaiheina oli nykytilan kartoitus, kehitysmallien suunnittelu sekä vuoden 2013 kaverikoiraseminaarin valmistelu. Seminaarista saatiin ohjaajien omia kehitysideoita, joita työryhmä pystyi työstämään edelleen.

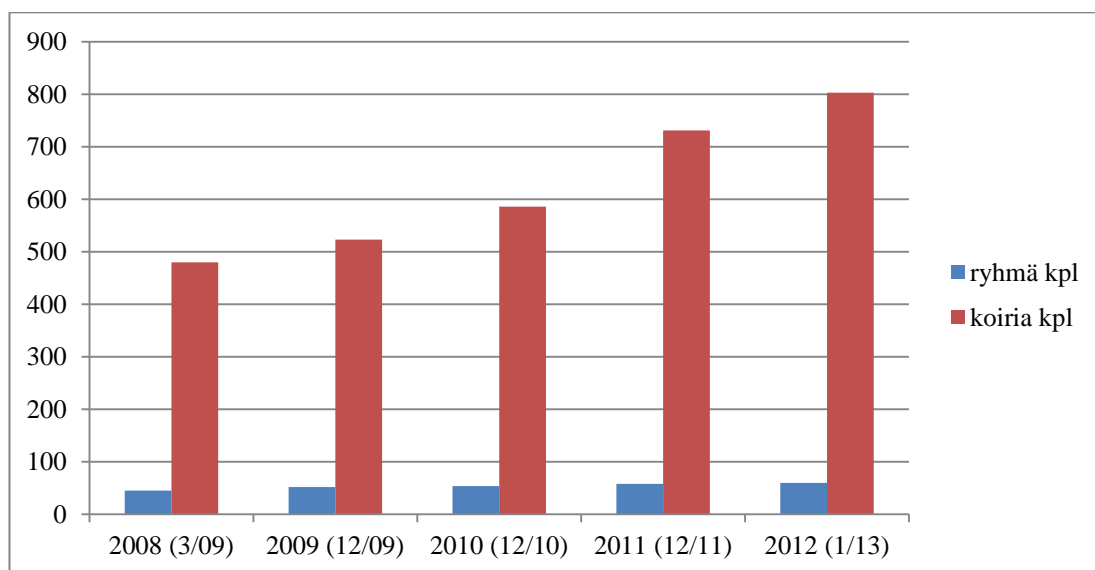

Kokouksien aiheisiin kuuluivat lisäksi vakuutusasiat, loppuraportin runko, kansainvälinen toiminta, muiden toimijoiden esittelyt sekä kaverikoiratoiminnan työryhmän perustaminen. Suunnitteluprojekti on kulkenut aikataulussa (Liite 5) mutta hallitus antoi syyskuussa 2013 projektille aikaa vielä vuoden loppuun.

Kehitysideoiden kartoittaminen kerättiin asiakaskyselyillä. Kyselyitä tehtiin kaikkiaan neljä, vierailukohteisiin, joissa kaverikoirat käyvät (Liite 1), piireille, (Liite 3) ohjaajille (Liite 2) ja yhteyshenkilöille / ryhmänvetäjille (Liite 4). Tieto joka näistä tuli, koottiin yhteen. Kyselyiden kautta haluttiin selvittää, mitä epäkohtia on käytännön toimimisessa ja miten toimintaa ehdotetaan parannettavaksi. Kyselyistä vastaus-ten pohjalta ratkaistaan, mihin suuntaan Kennelliiton kaverikoiratoimintaa kehitetään. Projektihenkilönä tehtäväkseni tuli analysoida ohjaajien ja yhdyshenkilöiden kyselyjen avoimet kysymykset, sekä vierailukohteisiin lähetetyt kyselyt.

4.2.1 Kaverikoiratoiminnan nykytila

Kaverikoiratoiminnan laajuutta ja asiakasryhmiä selvitettiin kaverikoiraryhmien Kennelliitolle ilmoittamista jäsen- ja arkistokorteista, joiden avulla kaverikoiraryhmien jäsenten yhteystietoja päivitetään Kennelliiton Jäsenrekisteriin. Tarkasteluhetkellä toiminnassa mukana oli aktiivisia kaverikoira- ohjaajia 750. Toimivia kaverikoiraryhmiä on Suomessa tällä hetkellä 60. Aktiivisesti toiminnassa mukana olevien kaverikoirien määrä noudattaa jatkuvaa kasvua. (Taulukko 1).

Taulukko 1. Kaverikoiraryhmien ja kaverikoirien lukumäärät 2008-2012
(Kennelliiton jäsenrekisteri)

Nykytilan selvitysten perusteella kaverikoiratoiminnan todettiin sisältävän seuraavat keskeiset sisällöt:

- 1) Kaverikoiratoiminta on pyyteetöntä vapaaehtoistoimintaa, jolla pyritään koiran avulla tuomaan iloa ja elämyksiä ihmisille, joilla ei ole mahdollisuutta oman koiran pitoon. Toiminnan tavoitteena on ihmisten ilahduttaminen ja pirstäminen. (Kennelliitto, Kurssimateriaali)
- 2) Kaverikoirat koulutetaan Kennelliiton kursseilla, jossa samalla muodostetaan alueellisia toimintaryhmiä. Toimintaryhmät ovat melko itsenäisiä yksiköitä, jotka laativat ryhmälleen toimintaohjeet ja säännöt, sekä raportoivat säännöllisesti toiminnastaan Kennelliittoon ryhmän sisällä nimetyn yhteishenkilön välityksellä. Jokainen kaverikoirakko osallistuu oman ryhmänsä järjestämiin tapaamisiin ja vierailukäynteihin.
- 3) Toimintaryhmät etsivät itsenäisesti uusia vierailukohteita ja sopivat vierailukutsuja esittäneiden paikkojen kanssa vierailujen aikatauluista ja tiheydestä. Koirien osalta ollaan kuitenkin tarkkoja siitä, ettei liian tiheillä käynneillä tuoteta koiralle stressiä. Koirakon käyntitiheys on maksimissaan yksi käynti viikossa.
- 4) Toiminta on vapaaehtoista ja palkatonta. Kurssi materiaaleineen ja ruokailuineen on koiralle maksuton ja kaverikoirien käynnit on maksuttomia. Koira-koille ei makseta kulukorvauksia, toimintaan osallistumisesta. (Kennelliitto, Kurssimateriaali)
- 5) Kennelliiton kaverikoirat tunnistaa työasustaan eli oranssisesta huivista ja koiranomistajan nimikyltistä. Ansioituneille kaverikoirille myönnetään kaverikoiramitali kunniakirjoineen. Palkitsemistilaisuuksia järjestetään useita vuosittain ympäri Suomea. Palkitsemistilaisuus pidetään yleensä alueen suurim-

man vuosittaisen koiratapahtuman yhteydessä. (Kennelliitto, Kurssimateriaali)

Lisäksi Suomen Kennelliiton kaverikoiratoiminnan nykytilaa selvitettiin lokamarraskuussa 2012 tarkastelemalla 1) kaverikoiraprojektin projektiryhmän laatimaa SWOT- analyysiä, kaverikoiratoiminnan nykytilasta (Kennelliiton näkökulmasta), 2) kaverikoiratoiminta-ryhmistä saatuja vastaavia SWOT- analyysivastauksia, 3) kaverikoirien asiakaskohteisiin lokakuussa 2012 toteutettua asiakastyytyväiskyselyä (Liite 1) sekä 4) kennelpiireihin lokakuussa 2012 toteutettua kyselyä (Liite 3) koskien olemassa olevaa yhteistyötä heidän alueillaan toimivien kaverikoiratoimijoiden kanssa.

Kaverikoiraryhmille toteutettiin samanmuotoinen SWOT- kysely. Kaverikoiratoimijat jaettiin ryhmiin Vantaalla järjestetyssä Kaverikoiraseminaarissa 2.9.2012 ja he saivat tehtäväkseen pohtia SWOT- analyysin mukaisesti kaverikoiratoiminnan nykytilaa Suomessa. Lokakuussa 2012 niiltä kaverikoiraryhmiltä, jotka eivät päässeet mukaan kaverikoiraseminaariin, tiedusteltiin vielä osallistumista SWOT- analyysin laatimiseen. Yhteensä noin 35 kaverikoiratoimintaryhmän ääni on siis tullut kuulluksi SWOT- analyysia laadittaessa. Molemmissa SWOT- taulukoissa nousi esille pääpiirteittäin samoja asioita. (Liite 7). Koska yhteneväisiä näkökulmia oli paljon, projektin työryhmä sai varmuuden siitä, että kehittämiseen valitut asiat saavat laajaa kannatusta.

Swot- taulukoista nousi esille pääpiirteittäin samoja asioita. Lisäksi on poimittu heikkouksista ne asiat, jotka voidaan kääntää vahvuudeksi. Vielä lisäksi on pohdittu sitä, miten mahdollisuudet hyödynnetään ja uhat vältetään. Opinnäytetyöraportissa näihin palataan työn tulosten ja pohdinnan kohdassa.

Kaverikoiraprojektin projektityöryhmän SWOT- analyysin tiedoista kävi ilmi, vapaaehtoisia ohjaajia on tuettava pitkäaikaiseen toimintaan sitoutumiseen. Heidän jaksamisensa on erittäin tärkeä osa-alue kehittämisen määrittelyssä. Pahimmiksi uhkakuiksi nähtiin kaupalliset toimijat kilpailijoina sekä vapaaehtoisten sitoutumattomuus pitkällä aikajänteellä. Toisaalta kysyntää on paljon enemmän kuin tarjontaa, ja siksi huolena on, että vapaaehtoinen ohjaaja ”palaa loppuun” helposti. Lisäksi uhka-

na nähtiin toiminnan hallitsemattomuus sekä ohjaajien suhtautuminen kennelliittoon negatiivisesti.

Vahvuuksia tarkasteltaessa swot- analyysin kautta tuli esille monia positiivisia asioita. Kennelliiton brändi on erittäin vahva, ja näin ollen sen mainosarvo on erittäin hyvä. Toiminta on laajaa. Tätä on hyvä käyttää mainostamisessa hyväksi. Henkilöstöresurssien vähyys täytyisi saada ehdottomasti muutettua, säännöt yhtenäiseksi ja koirarekisterin pitäminen vaivattomaksi esim. tietokoneohjelmien avulla. Koulutus pitäisi saada yhdenmukaiseksi kaikille ryhmille, ja koulutukseen tarpeeksi resursseja. Yhteistyö kennelpiirien kanssa toimivaksi, lisää positiivista medianäkyvyyttä sekä lisää yhteistyökumppaneita. Ohjaajien oikeanlainen motivointi olisi tärkeää, sekä ohjaajien pitkäaikainen sitoutuminen kaverikoiratoimintaan.

Lisäksi nykytilan kartoituksessa kiinnitettiin huomiota Kennelpiirien yhteistyöhön. Yhteistyötä kaverikoiratoiminnan kanssa kartoitettiin järjestämällä kennelpiireille sähköpostikysely lokakuussa 2012. (Liite 3) Tarkastellusta aineistosta käy ilmi, että kennelpiirien ja kaverikoiratoiminnan yhteistyössä on suuria vaihteluita kennelpiireittäin. Joissain kennelpiireissä on nimetty kaverikoiravastaava ja kaverikoirille on muodostettu oma jaosto. Suurimmassa osassa kennelpiirejä ei kuitenkaan tällä hetkellä ole mitään yhteistyötä kaverikoiraryhmien kanssa. Kennelpiirit järjestävät vaihtelevasti kaverikoiraryhmille erilaista toimintaa, esim. leirejä, koulutuksia, teemapäiviä, tutustumiskäyntejä ja match showta. Tämä vaikuttaa olevan suuresti riippuvainen myös kaverikoiratoimintaryhmän aktiivisuudesta.

Yhteistyön selvittämisen pohjalta projektissa päädyttiin siihen, että tulevaisuudessa piireihin pitäisi saada kaverikoira-vastaava, joka hoitaisi Kennelliittoon kontaktia kaverikoiraryhmän puolesta. Nimetty henkilö vastaisi koulutuksista ym. käytännön asioista. Selvityksessä todettiin, että kennelpiirien välisesti toiminnassa on suuria eroja. Kaverikoirien määrässä voi olla suuria vaihteluita eri piirien alueilla. Tämä voi tuottaa jollekin vastuuhenkilölle liian paljon töitä suhteessa muihin. (Liite 8)

4.3 Projektin loppuvaiheessa tapahtuva kehittämiskohteiden määrittely

Kaverikoira-toiminnan nykytilan kartoittamisen ja analysoinnin jälkeen aloitettiin kehittämiskohteiden määrittely Vantaalla 9.-10.3.2013. Kehittämiskohteiden määrittelyä tarkennettiin ja kehittämismalleja suunniteltiin projektiryhmän kokouksissa 19.3.–11.6.2013. Kennelliiton hallitus päätti syksyllä 2013 antaa projektille lisää aikaa, vuoden 2013 loppuun, kehittämiskohteiden määrittelyyn ja tarkentamiseen. Projektiryhmä havaitsi seuraavat kehittämiskohteet ja pohti keinoja niiden kehittämiseksi. 1) Eriolaisten sidosryhmien kartoitus, 2) asiakkaiden vierailukohteiden henkilökunnan, Kennelliiton, yhteistyökumppaneiden, muiden toimijoiden ja rahoittajien merkitys, 3) viestinnän ja markkinoinnin kehitystarpeet sekä 4) koulutuksen kehitystarpeet. Kehitystarpeita löydettiin myös 5) toiminnan määrittelyn yhdenmukaisatamisesta ja 6) kansainvälisen toiminnan aloittamisesta kaverikoirien osalta. Syksyllä Kennelliiton hallitus päätti jatkaa kehittämiskohteiden edelleen määrittelyä. (Liite 6)

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

5.1 Tarkoitus ja tavoite

Projektin lähtiessä käyntiin, päätimme projektiryhmässä että teemme asiakaskyselyn (Liite 1) kaverikoirien vierailukohteille. Tutkimuksen tavoite on saada tietoa eri asiakasryhmien kokemuksista, näkemyksistä sekä kehittämisideoista koskien Kennelliiton kaverikoirien vierailuja. Tutkimuksella etsitään vastauksia siihen, mitä asiakkaat ajattelevat koirien tekemistä sosiaalisista vierailuista, sen virkistävästä vaikutuksista sekä tulevaisuuden mahdollisuuksista.

Tutkimusongelmat ovat;

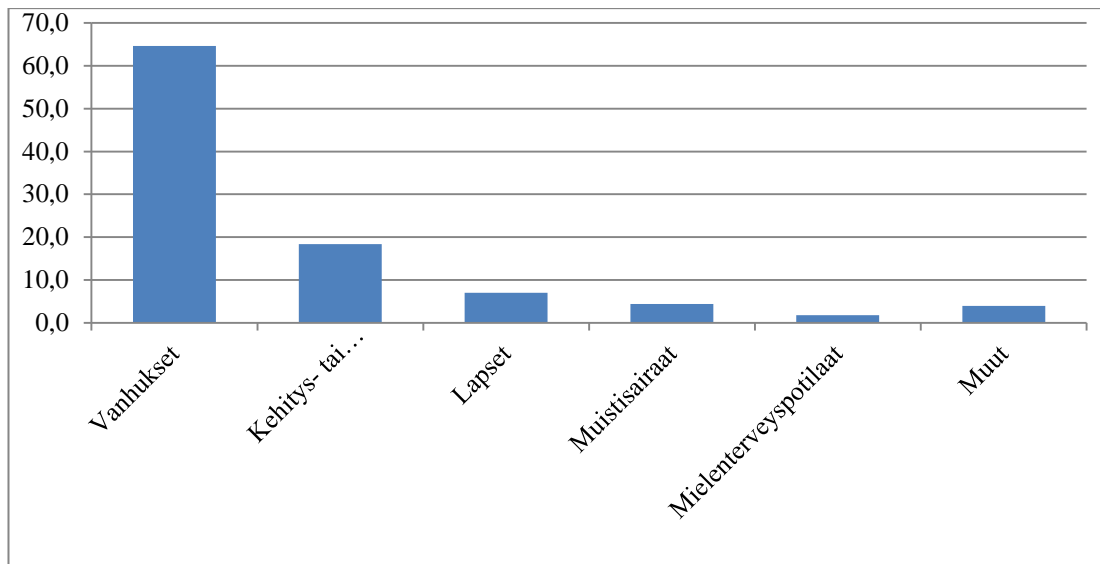
1. Minkälaisia kokemuksia asiakkailla on kaverikoirien vierailuista?

2. Minkälaisia kehittämistarpeita kaverikoirat tarvitsevat tulevaisuudessa asiakkaan näkökulmasta?

Tarkoituksena on saada tutkimustietoa aiheesta josta ei ole tämänhetkistä tutkimustietoa paljoakaan. Heidi Kihlström-Lehtonen on tutkinut opinnäytetyössään millaisia vaikutuksia koiranomistajilla on koirasta ja sen vaikutuksista elämässään. Tässä tutkimuksessa koiralla todettiin olevan paljon positiivisia vaikutuksia omistajiensa elämään. Eläinten terapeutteja vaikutuksia ikäihmisiin on tutkittu Tarja Moilasen ja Riikka Surkan opinnäytetyössä Kaverikoiratoiminnan merkitys ikääntyvien hyvinvoinnille. Omassa tutkimuksessani ei kuitenkaan ole rajattu kohderyhmää, vaan kysely on kohdennettu kaikille asiakasryhmille, jossa kaverikoirat käyvät vierailulla. Tässä tutkimuksessa keskitytään nimenomaan kaverikoiriin ja niiden vierailuihin. Tavoitteena on, että Kennelliitto saa tutkimusaineistostani oleellista tietoa kehittääkseen kaverikoiratoimintaa. Kehittämisen kannalta on tärkeää että, saadaan ajankohdasta tietoa sekä ideoita suoraan asiakkailta.

5.2 Aineiston keruu ja kohderyhmät

Vuoden 2012 lopussa kaverikoiraryhmät kävivät säännöllisesti yli 212 vierailukohdeissa. Tästä luvusta puuttuvat kahden ryhmän tiedot, joita ei ole päivitetty ajan tasalle 2013 alkuun mennessä. Suurin asiakasryhmä oli vanhukset (65 %), joista 9,5 % koostui dementiaa sairastavista vanhuksista. Toiseksi suurin asiakasryhmä oli kehitys- ja liikuntavammaiset (18 %) ja kolmanneksi suurin lapset (7 %). Näiden lisäksi kaverikoiria vieraili muistisairaiden (4 %), mielenterveysongelmaisten (1,8 %), päihdeongelmaisten (1,8 %), kuulovammaisten (0,9 %), neurologisista sairauksista kärsivien (0,4 %), kuntoutusta tarvitsevien (0,4 %), sotainvalidien ja autistien luona (Kuvio 2.)

Kuvio 1. Kaverikoiratoiminnan asiakkaat

Kyselyt lähetettiin kaverikoiravierailujen yhteydessä eri asiakaskohteisiin. Toteutin kyselyt lokakuun 2012 aikana. Ohjaajat jättivät kyselyt täytettäväksi asiakkaille ja he saivat rauhassa ne täyttää ja seuraavalla vierailukäynnillä palauttivat täytettyinä takaisin. Vastauksia tuli 91 kpl joten emme kyselleet niitä jälkikäteen, emmekä muistuttaneet asiakkaita niistä. Katsoimme että, kaikki vapaaehtoiset olivat varmaankin kyselyyn vastanneet. Ohjaajat lähettivät ne Kennelliittoon josta sain tutkijana koko materiaalin käyttööni.

Asiakaskyselyyn vastasi 91 asiakaskohdetta. Kyselyn paikkakunnat ryhmiteltiin kolmeen osaan, ja vastanneet jakautuivat suunnilleen tasan Etelä-Suomen (47 %) ja Keski-Suomen (44 %) välille. Pohjois-Suomessa kaverikoiraryhmiä on vähemmän ja osa ryhmistä on vasta aloittamassa toimintaansa, joten luonnollisesti Pohjois-Suomen asiakaskohteista saatiin vähiten vastauksia (9 %).

Kyselykaavakkeessa oli jaoteltu kysymykset kolmeen kategoriaan. 1) Kaverikoira-toiminta ja yksikön arki, 2) asiakkaiden suhde kaverikoiriin ja 3) kehittäminen ja tulevaisuus. Ensimmäisessä kategoriassa haluttiin saada tietoa miten vierailut ovat alkaneet, miten merkitykselliseksi ne koetaan ja onko vierailuista ollut erityisiä järjestelyjä. Toisessa kategoriassa kysyttiin miten vierailut vaikuttavat asiakkaisiin ja miten asiakkaiden mielipiteet sekä toiveet otetaan huomioon vierailun aikana. Tässä haluttiin selvittää mahdollisia epäkohtia, joita olisi hyvä kehittää. Kolmannessa kate-

goriassa haluttiin saada tietoa asiakkaiden kehittämisehdotuksista tulevaisuuden varalle sekä kysyttiin kaverikoirakoiden sopivuudesta eri vierailukohteisiin. (Liite 1)

5.3 Aineiston käsittely

Kyselyn kysymykset on analysoitu kvantitatiivisesti ja pieni osa vapaasti vastattavia kvalitatiivisesti. Peruslähtökohtana oli kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus, mutta joitakin kysymyksiä analysoitiin olosuhteiden vuoksi kvalitatiivisesti.

Kvalitatiiviset tiedonkeruumenetelmät palvelevat niitä tiedontarpeita, joita kvantitatiiviset menetelmät eivät yksin paljasta. Kvalitatiivisen tutkimuksen tavoitteena on ymmärtää ihmistä ja löytää selityksiä hänen käyttäytymiselleen, valinnoilleen ja mielipiteilleen. (Tsn-gallubin www-sivut 2013)

Ensin kävin läpi aineiston mahdollisten kyselyiden oikeellisuuden vuoksi. Arvioin virheiden ja tyhjien kyselyiden kohdalla mahdollista lomakkeen hylkäämistä.

Tämän jälkeen valikoin kysymykset joissa oli rengastusmahdollisuus, eli ne vastaukset oli nopeasti analysoitu. Avoimien kysymysten kohdalla ryhmittelin vastaukset niille sopiviin ryhmiin ja sain ne analysoitua tiiviimpiin kokonaisuuksiin.

Seuraava vaihe on litterointi teema-alueiden mukaan, sekä sisällönerittely jolla etsitään merkityssuhteita ja merkityskokonaisuuksia aineistosta.

Tämän jälkeen tulokset voitiin tulkita sanallisesti. Aineiston tiivistäminen käy tutkimuskysymyksiä peilaamalla. Aineiston voi numeroida tyyppittelyn perusteella. Tämän jälkeen ryhmitellään uudelleen teemoihin. Kohteena ovat aineiston sisällölliset ominaisuudet. (Hirsjärvi ym. 2005, 209–212; Vilka 2005, 139.)

5.4 Luotettavuus ja eettisyys

Tutkijan puolueettomuus vaikuttaa tutkimuksen luotettavuuteen. Mahdollisimman objektiivinen tutkimusasette voidaan saavuttaa avoimuudella ja huomioimalla omat vaikuttavat arvot sekä ennakkokäsitykset. Tutkijan yhteiskunnallinen rooli voi vaikuttaa ennakoasenteeseen ja tätä tulisi välttää. (Vilka 2002,160)

Oma asenteeni eläimiin ja etenkin koiriin ehkä vaikutti tutkimukseeni välillisesti. Yritin ottaa huomioon sen, että mieltymykseni koiriin ei vaikuttaisi mitenkään tutkimukseeni ja yritin olla mahdollisimman objektiivinen ja luottamuksen arvoinen.

Olen tutkimuksessani huomionut eettisyyttä pyytämällä vastaukset anonymisti, jolloin vastaajien henkilötietoja ei missään vaiheessa ole edes kysytty. Joidenkin heikkokuntoisten asiakkaiden puolesta henkilökunta vastasi kyselyyn asiakkaan toiveiden mukaan tai oman havaintonsa perusteella. Kyselyjä ei rajattu mitenkään erityisille ryhmille, vaan ne jätettiin vierailukohteisiin ja vapaaehtoiset saivat vastata niihin. Vapaaehtoisuuden vuoksi eettisyys toteutui hyvin.

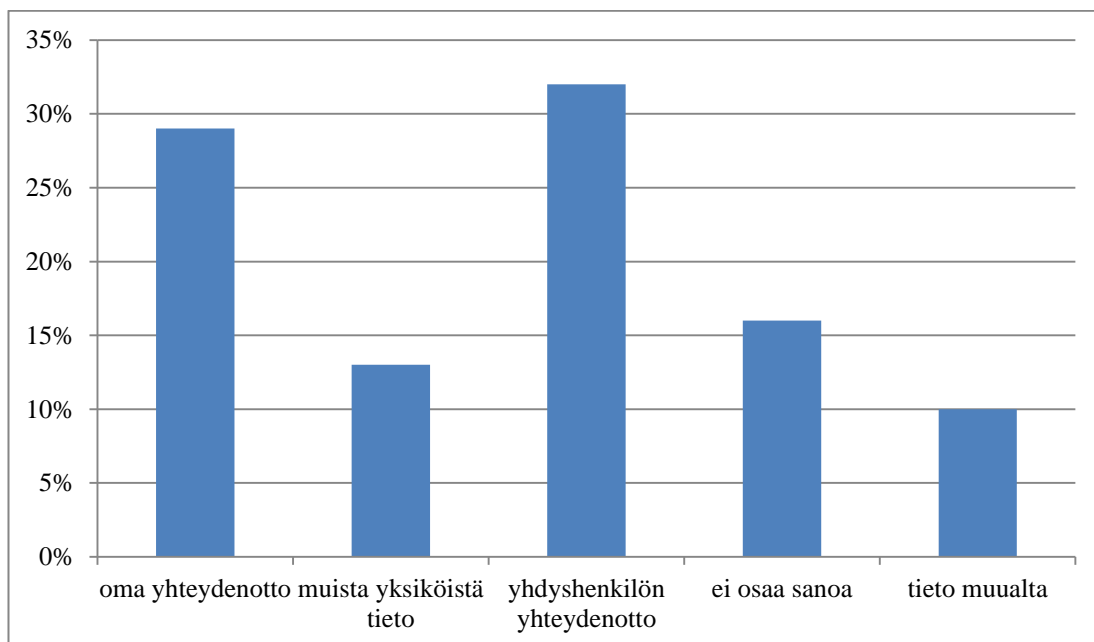
6 TUTKIMUKSEN TULOKSET

6.1 Kaverikoiratoiminta ja yksikön arki

Tässä tarkastelen kaverikoiratoimintaan ja yksikön arjen käytäntöihin liittyviä kyselyn tuloksia. Arkeen liittyvät tässä tutkimuksessa liitetyt asia ovat: miten tärkeitä vierailut ovat yksikössä ja liittyykö niihin joitain erityisjärjestelyjä sekä onko vierailut merkityksellisiä. Kysymyksien alla oli aina lisätietokenttä, jossa oli mahdollisuus kertoa oman yksikön käytännöistä. (Liite 1)

Kysymyksellä, miten yksikkönne lähti mukaan kaverikoirien vierailukohteiksi, Haluttiin selvittää, miten yksiköissä kaverikoiravierailut ovat saaneet alkunsa. Kysy-

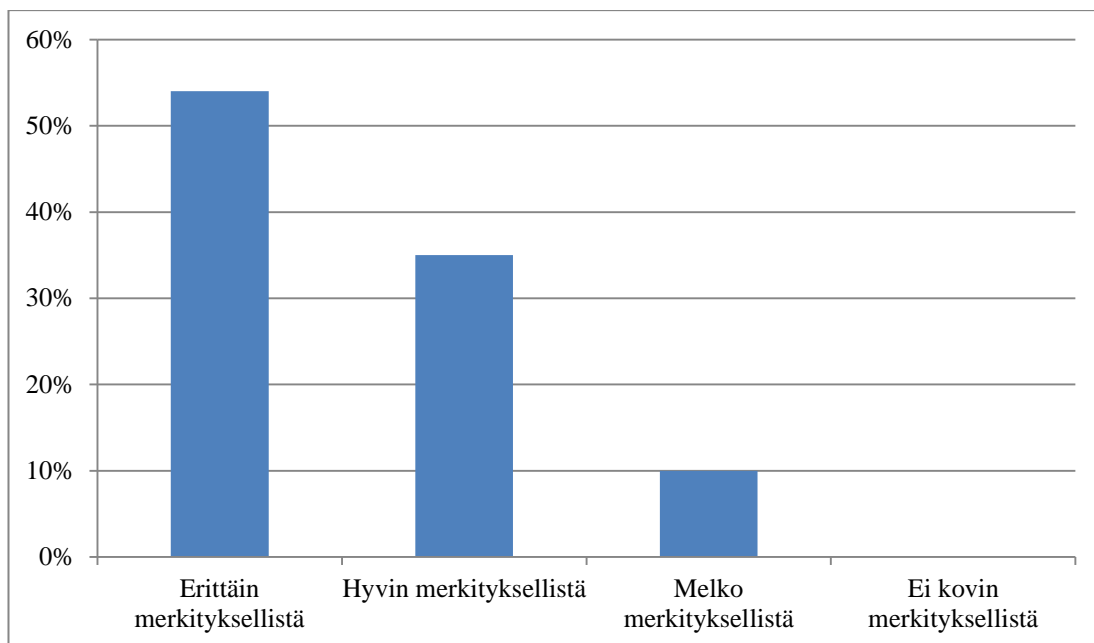
myksellä ajateltiin saatavan tietoa, siitä mitä markkinointikanavaa olisi mahdollisesti kehitettävä ja mikä on hyväksi havaittu. (Kuvio 2)

Kuvio 2. Vierailujen alkuunlähtö

Kaverikoiratoimintaan lähdetään mukaan yleensä yhdys henkilön tai oman työntekijän yhteydenoton perusteella. Melkein kolmasosa vastaajista pitää toimintaan mukaan lähtemisen perusteena yhdys henkilön yhteydenottoa. Verraten vähän kaverikoiratoiminnasta on kuultu muualta, lehdistä tai muita mainoskanavien kautta.

Kysymyksellä, onko kaverikoiratoiminta yksiköllenne tärkeää ja merkityksellistä, haluttiin selvittää, miten tärkeää ja merkityksellistä kaverikoiratoiminta on ja näin saimme arveluiden sijaan todellista tietoa siitä, kuin tärkeäksi ja merkitykselliseksi kaverikoiratoiminta koetaan (Kuvio 3)

Kuvio 3. Kaverikoiratoiminnan merkitys asiakkaille

Lisätietokentän avovastaukset olivat seuraavat:

Kaverikoirien merkitys on yli puolella vastaajista erittäin merkityksellinen, yli kolmasosalla hyvin merkityksellinen. Tästä kävi hyvin selville miten tärkeää tämä kaverikoiratoiminta on. Asiakkaat reagoivat myönteisesti vierailuihin ja henkilökunta arvostaa vapaaehtoistoimintaa suuresti.

”vierailut ovat päiviemme kohokohtia”

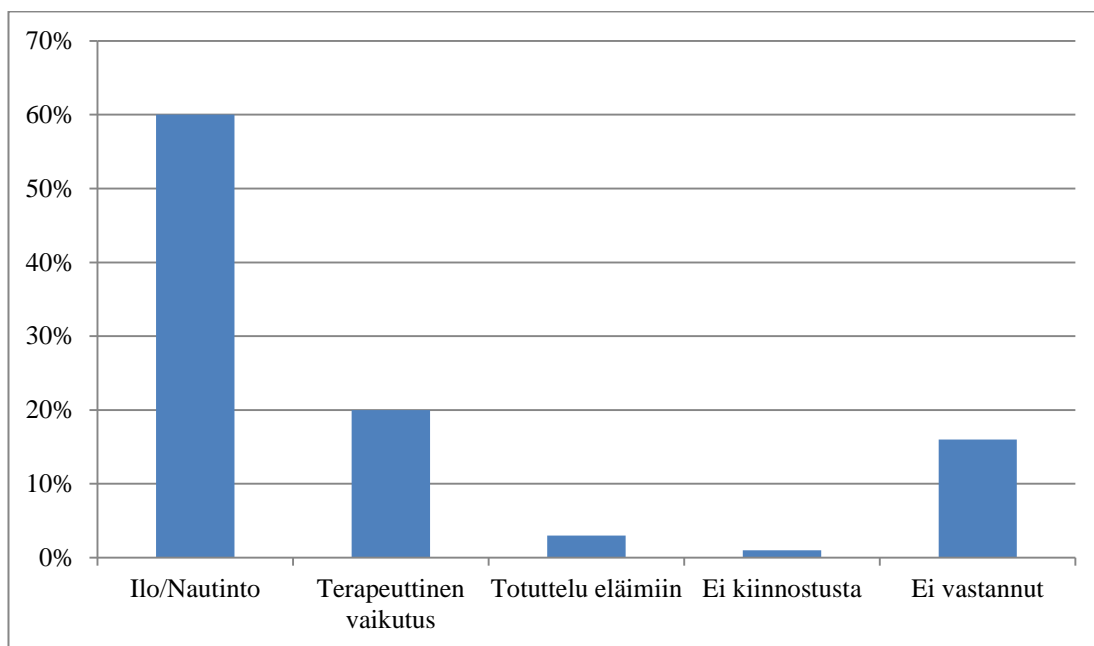
”pitkälle dementoituneet piristyvät ja kykenevät osoittamaan myönteisiä tunteita”

”nykyinen asukaskunta on hyvin passiivista toiminnoissaan. Kaverikoirien tullessa taloon monet asukkaat aktivoituu ja erilaisia tunteita/muistoja herää mieleen”

”Kaverikoiratoiminta on yksikössämme erittäin mieluista, monella asukkaalla on omissa kotiloissaan ollut eläimiä, koiria, kissoja ja muitakin kotieläimiä. Vierailu tuo monelle mieleen omat koirat, kissat, ehkä nimikin muistuu mieleen. Erittäin tärkeää viriketoimintaa, yleensä asukkaat ottavat koirat iloisena vastaan. Hoitohenkilökunta arvostaa paljon tällaista toimintaa”

Miksi/miksi ei? Kysymyksellä haluttiin selvittää kaverikoiratoiminnan merkitys asiakkaille ja lisätietokentän vastaukset. Tässä oli asiakkaiden mahdollisuus vastata joltain omia mielipiteitä, ei vain kyselykaavakkeessa mainittua. Halusimme antaa mahdollisuuden kattavampaan vastaukseen.

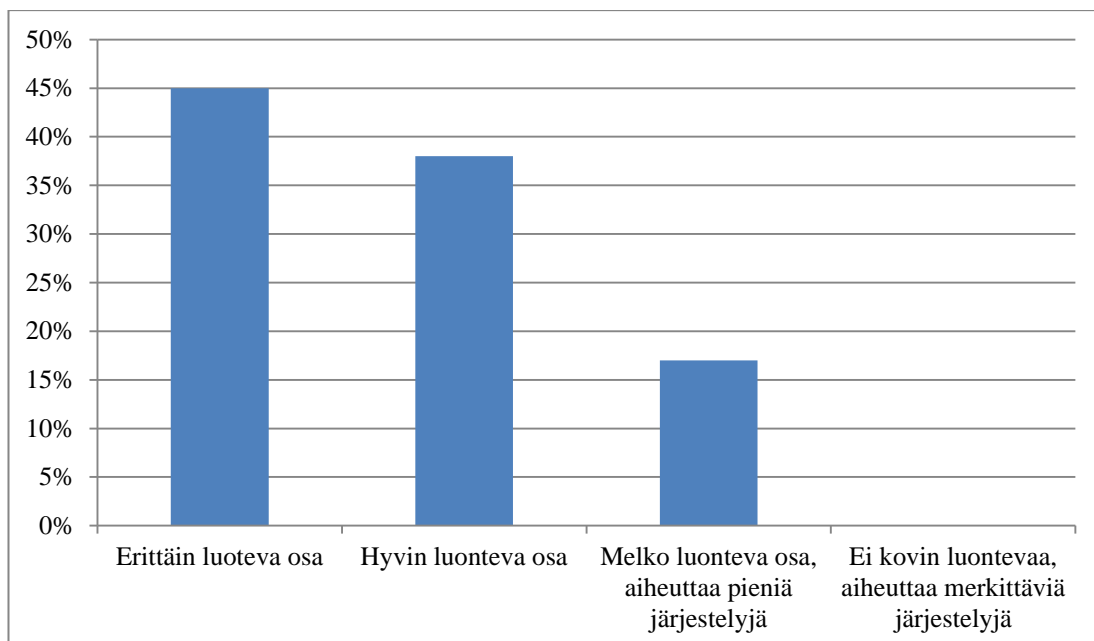
(Kuvio 4)

Kuvio 4. Kaverikoiratoiminnan merkitys asiakkaille

Kaverikoiratoiminta tuottaa yli puolelle vastaajista pelkästään iloa. Viidesosa pitää sitä terapeuttisena ja pieni määrä vastanneista ei ollut kiinnostunut.

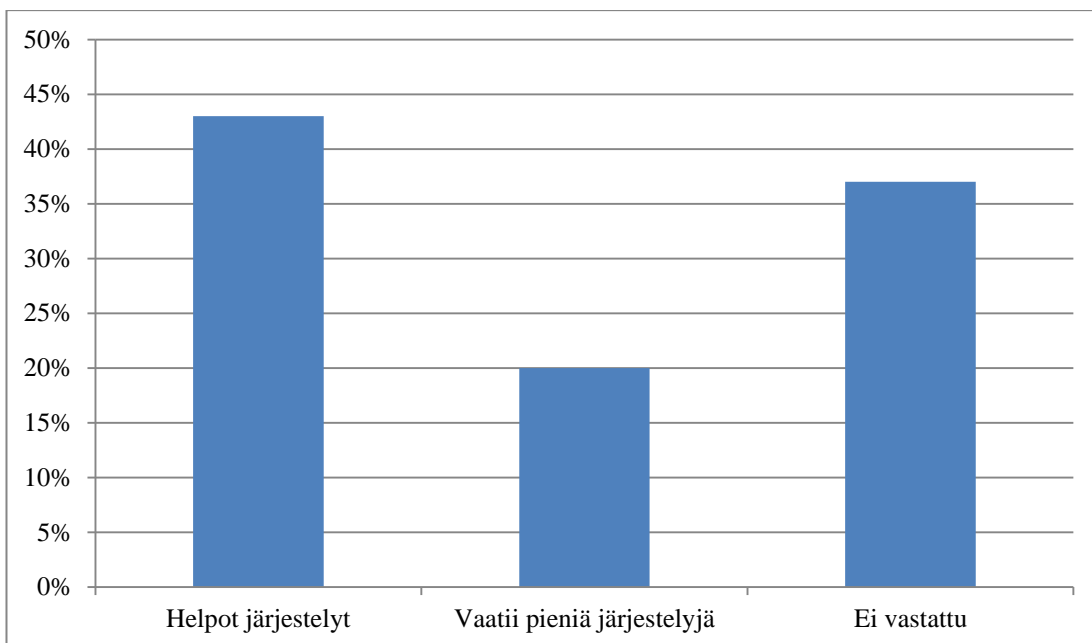
Kysymyksellä, aiheuttavatko koirakot joitakin vaikeuksia järjestelyissä, haluttiin saada tietoa jos kaverikoirat aiheuttavat vierailullaan jotakin epäkohtia yksikön arkeen. (kuvio 5)

Kuvio 5. Järjestelyt yksiköissä

Vastauksissa kävi ilmi, että kaverikoirien vierailut eivät tuottaneet erityisiä järjestelyjä. Vain 15 %:lla aiheutui asiasta pieniä järjestelyjä. Suurimmalla osalla käynnit hoituivat helposti.

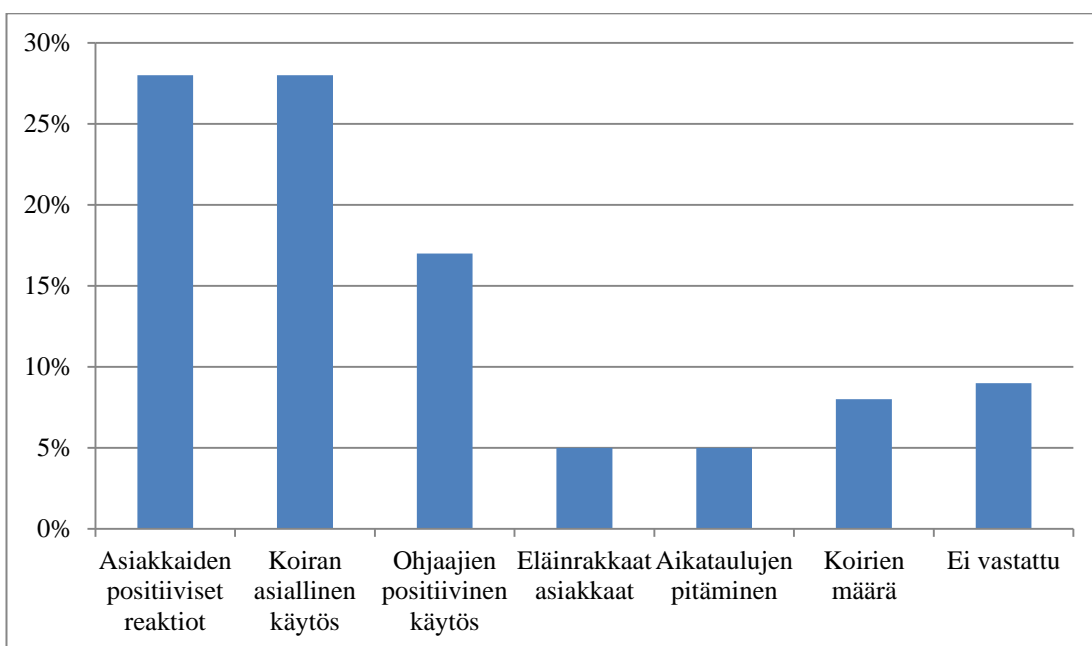
Lisätietokentässä haluttiin saada tietoa siitä, mitä erityisiä järjestelyjä yksiköltä vaatii kaverikoirien vierailu. Onko se erityisen hankalaa, ja mitä pitäisi ottaa huomioon sen onnistumiseksi. Lisätietokentän avulla asiakkailla oli mahdollisuus omiin havaintoihin. (Kuvio 6) Tässä saatiin selville että, helpoilla järjestelyillä pystytään vierailut hoitamaan ja viidesosa vastaajista koki että tarvitaan pieniä järjestelyitä.

Kuvio 6. Järjestelyiden lisätietokenttä

Lisätietokentästä selvisi joitain järjestelyjä, mutta suurin osa vastaajista koki ne helppoiksi.

Kysymyksellä, mikä tekee kaverikoirakon vierailusta onnistuneen? Haluttiin selvittää mitkä ovat tärkeimmät tekijät onnistuneeseen vierailuun. (Kaavio 7)

Kaavio 7. Onnistuneen vierailun lähtökohdat

Lisätietokentän avovastaukset olivat seuraavat:

”Nauravat ja hyväntuuliset asukkaat ovat onnistumisen merkki. Osallistujamäärän vähyys voi lannistaa vapaaehtoisia. Aukkaidemme vointi kun vaihtelee.”

”Kiltit koirat, seurustelevat omistajat. Joskus meillä tilapäisesti asiakas joka pelkää koiria, mutta ohjaajat huomioivat sen hyvin”

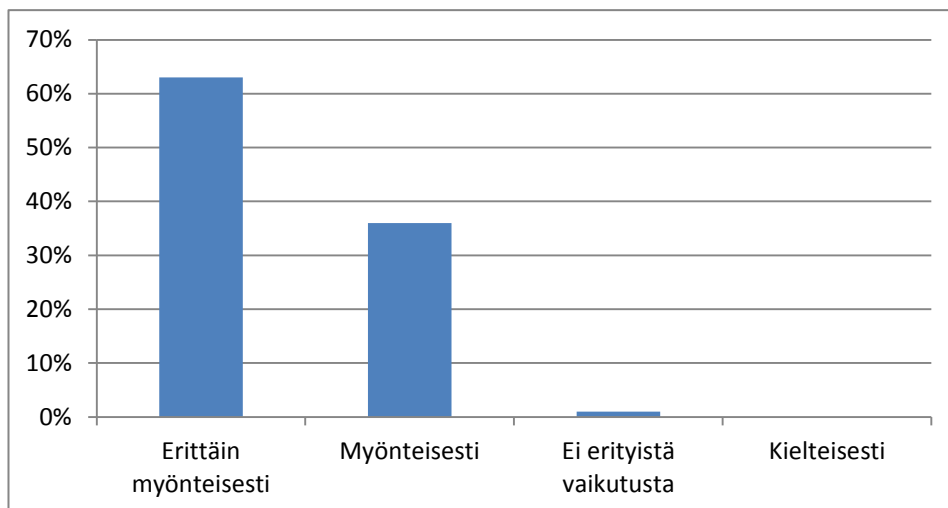
Onnistuneen kaverikoiravierailun lähtökohtana pidettiin asiakkaiden positiivisia reaktioita sekä ohjaajan ja koiran asiallista käytöstä. Tämän voi ajatella olevan peruste sille, että koirat on testattava niin tarkkaan ennen kuin pääsevät vierailulle.

Edellä esitellyt tulokset kaverikoiratoiminnan ja vierailukohteiden arkeen liittyen kertoivat kaverikoiratoiminnan erittäin suuresta merkityksestä yksikössä, käytännön melko helpoista järjestelyistä sekä siitä, että koirien vierailut ovat melko helposti järjestettävissä. Järjestelyt eivät pääsääntöisesti tuota yksiköissä käytännön ongelmia. Vierailukäyntien onnistumiseen vaikutti eniten asiakkaiden positiivisuus ja koirien hyvä käytös.

6.2 Asiakkaiden suhde kaverikoiriin

Tässä tarkastelen kyselyn vastauksia liittyen asiakkaiden ja kaverikoirien suhteeseen ja yksikön mielipiteitä asiakaspalvelun sujuvuudesta. Sekä sitä, miten vierailut vaikuttavat asiakkaisiin, mitä positiivisia ja negatiivisia vaikutuksia vierailuista on koettu.

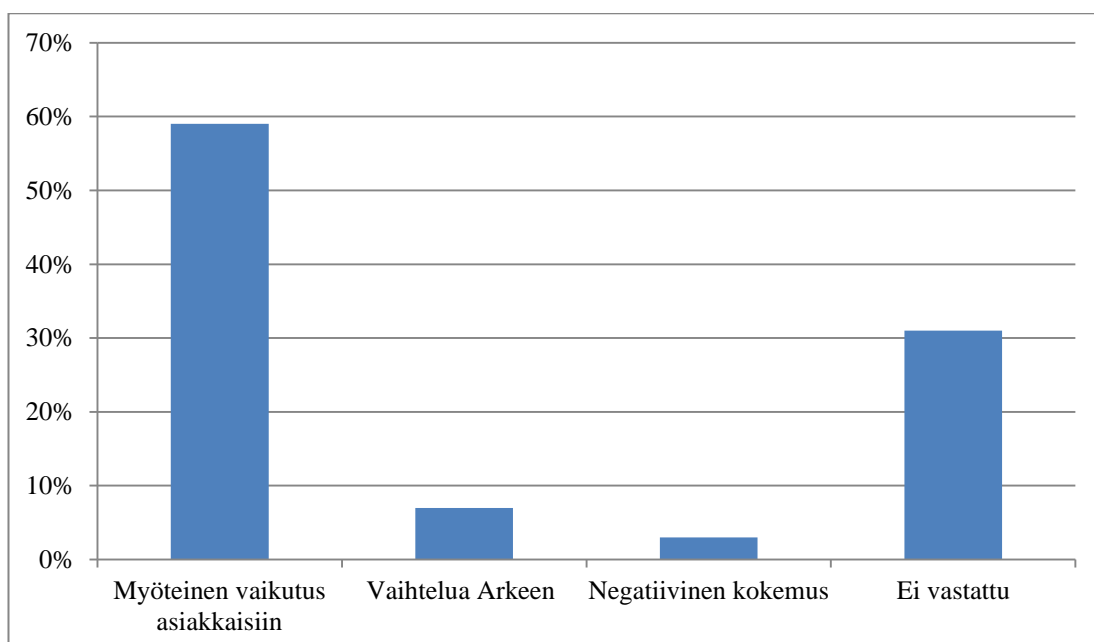
Miten kaverikoirien läsnäolo vaikuttaa yleisesti asiakkaihin ja heidän elämäänsä? Mikä voi mennä pieleen? Tässä kysymyksessä haluttiin selvittää kaverikoirien läsnäolon vaikutuksesta yleisesti elämään ja ilmapiiriin. (Kaavio 8)

Kaavio 8. Vaikutus elämään

Kaverikoirien vaikutus yli puolella vastanneista koetaan erittäin myönteisenä, ja yli kolmasosa kokee kaveritoiminnan myönteisesti. Kielteiseksi sitä ei koe yhtään vastaajaa. Yksi vastaajista toi esille, että kaverikoiratoiminnalla ei ole erityisiä vaikutuksia.

Lisätietokentällä haluttiin saada yksityiskohtaista tietoa, jos asiakkaalla on jotakin erityistä mielessään. (Kaavio 9)

Kaavio 9. Merkitys elämään, lisätietokenttä

Lisätietokentän avovastaukset olivat seuraavat:

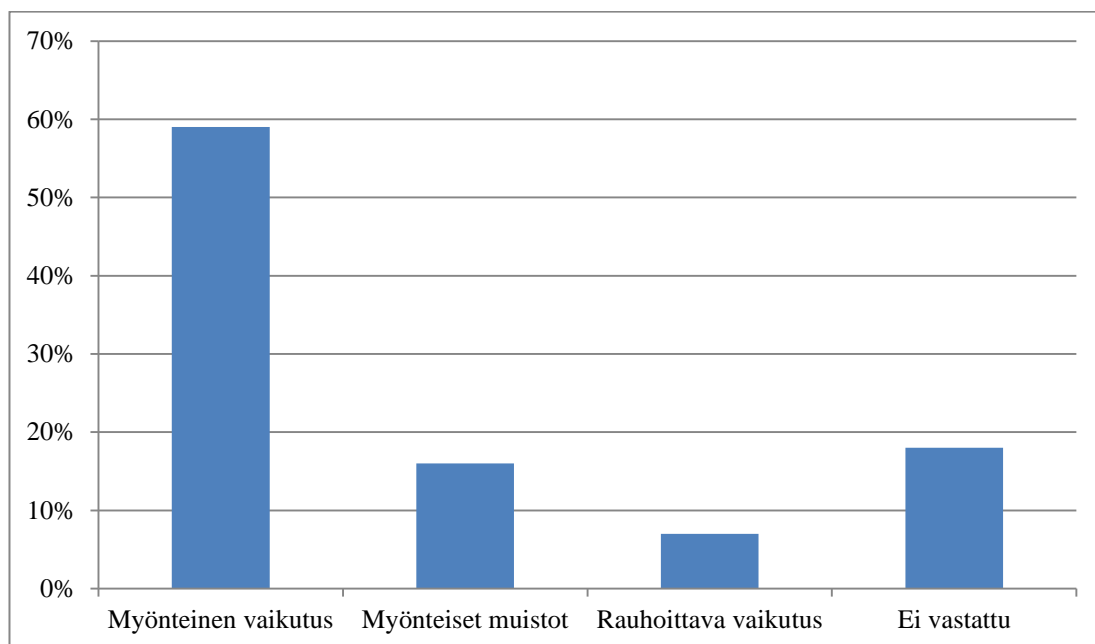
”pelkkää positiivista, rikkoo mukavasti arjen kun tulee kaikille vierailijoita”

”Dementiakotkin muistavat koirien käyntejä vielä seuraavana päivänä! Omien lasten käyntejä ei välttämättä muisteta enää edes saman päivän iltana. Käynnit antavat uutta puheenaihetta päivään.”

”Eläin on aina terapeutin”

Lisätietokentän vastausten perusteella vierailueläin koettiin terapeuttisena. Vastauksista kävi ilmi että, vierailuja muistellaan ilolla ja lämmöllä jälkikäteen.

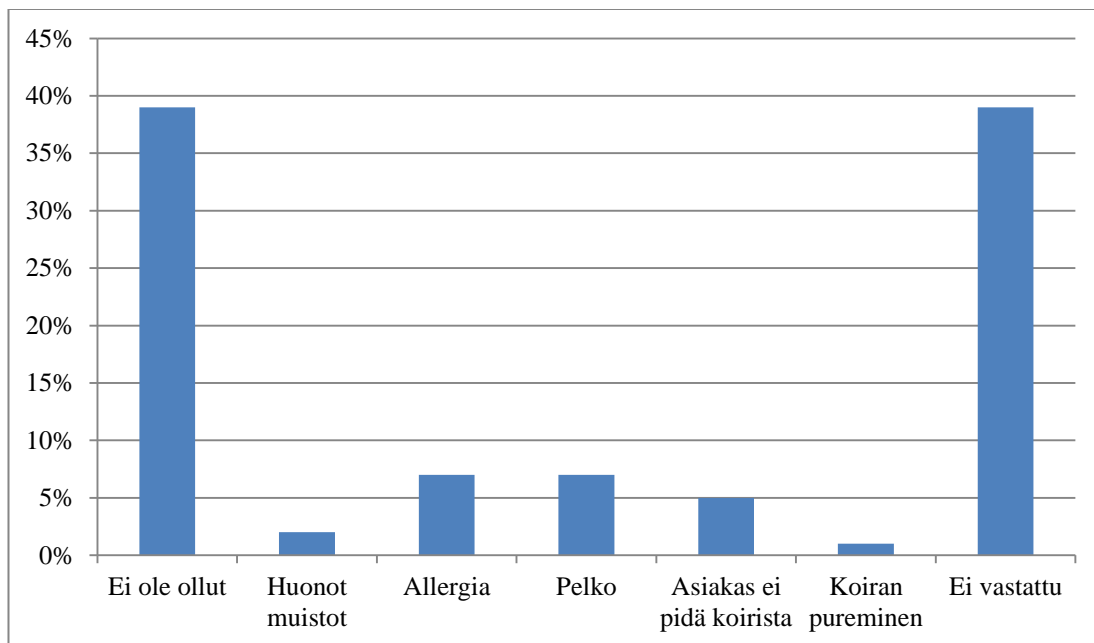
Kysymyksellä, positiiviset vaikutukset asiakkaissa kaverikoiravierailun jälkeen, haettiin selvittää kaverikoiravierailujen jälkeen huomioitavaa vaikutus asiakkaissa. (Kuvio 10)

Kuvio 10. Vierailujen jälkeinen vaikutus asiakkaihin (positiiviset)

Asiakkaissa on selvästi havaittavissa positiivinen vaikutus myös vierailujen jälkeen. 16% vastaajista kertoi kaverikoirien vierailujen tuovan myönteisiä muistoja mieleen ja 7% koki vierailujen rauhoittavan vaikutuksen.

Kysymyksellä, negatiiviset vaikutukset asiakkaissa kaverikoiravierailujen jälkeen, haluttiin saada selville, jos vastaajilla olisi näkemyksiä epäkohdista vierailun jälkeisistä tunnelmista, pystyykö mahdollisesti asioihin vaikuttamaan. (Kuvio 11)

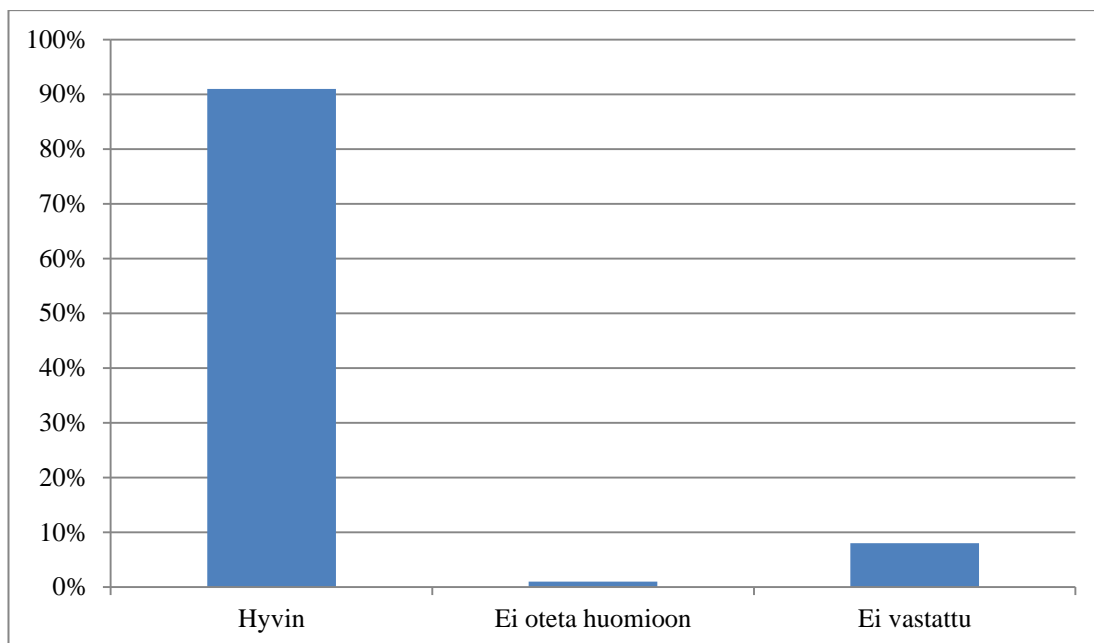

Kuvio 11. Vierailujen jälkeinen vaikutus asiakkaihin/Negatiiviset vaikutukset

Negatiivisten vaikutusten määrä oli vähäinen, niitä ei ole ollut 39% vastanneista. Tässä kysymyksessä jätettiin vastaamatta 39%, joten tästä määrästä ei tiedä varmulla eikö heillä ole ollut negatiivisia kokemuksia vai eivätkö he vain maininneet niitä.

Kysymyksellä, miten asiakkaan mielipiteet otetaan huomioon kaverikoirakon käynnillä, haluttiin saada selville miten tärkeässä roolissa asiakkaan toiveet ja tyytyväisyys otetaan huomioon. Koetaanko vierailut asiakaslähtöisenä toimintana.

(Kuvio 12)

Kuvio 12. Asiakkaiden mielipiteiden huomioiminen

Lisätietokentän avovastaukset olivat seuraavat:

”Jokainen huomioidaan yksilöllisesti! jos haluaa koiran syliin & silittää, ellei, ei tarvitse koskea eikä tulla lähelle”

”Yksilöllisesti huomioidaan kuka haluaa tavata koiria, kuka haluaa seurata kauempaa ja kuka ei halua mukaan tilanteeseen”

”Kysymällä haluaako koskea koiriin. Ja ketään asukasta ei pakoteta tutustumaan koiriin”

Asiakkaiden mielipiteet koetaan otettavan ilahduttavan hyvin huomioon. Asiakaslähtöinen suhtautumistapa on vastausten mukaan kaverikoiraohjaajien vahva puoli. Yli 90% vastanneista koki että asiakkaiden mielipiteet otetaan huomioon hyvin.

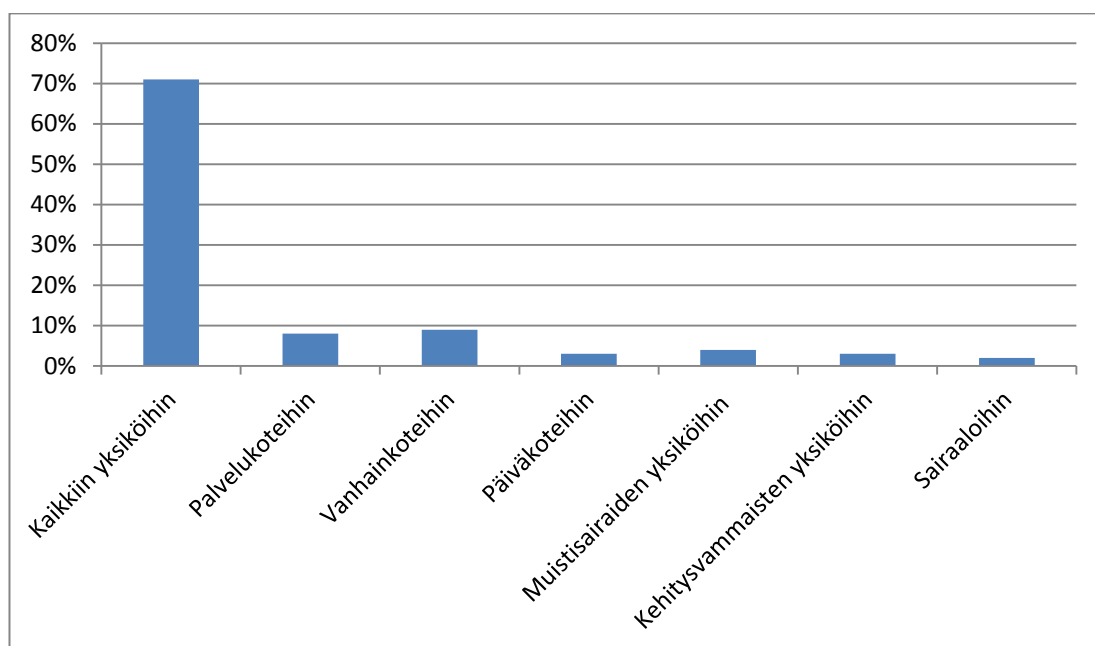
Edellä esitellyt tulokset asiakkaiden suhteesta koiriin, kertovat siitä, että koirien koetaan vaikuttavan erittäin myönteisesti asiakkaihin, niillä on erittäin positiivinen vaikutus ja heidän mielipiteensä ja toiveensa otetaan erittäin hyvin huomioon koiraohjaajien taholta. Kysely kertoi myös siitä, miten tyytyväisiä vierailuyksiköissä todella

olla kaverikoira-toimintaan. Negatiivisia vaikutuksia ei ollut joko ollenkaan, tai siihen kohtaan ei oltu vastattu, yksittäisiä harvoja tapauksia lukuun ottamatta.

6.3 Kehittäminen ja tulevaisuus

Tässä tarkastelen kehittämiseen ja tulevaisuuteen liittyviä kyselyiden tuloksia. Kehittämiseen liittyvät kysymykset olivat seuraavat: omiin yksiköihin vierailut sopivat ja miten kehitettäisiin toimintaa tulevaisuudessa.

Minkälaisiin yksiköihin kaverikoira-toiminta mielestäsi sopii? Tässä kysymyksessä haluttiin saada selville mikä on mielipide kaverikoirien sopivuudesta erilaisiin yksiköihin. (Kuvio 13)

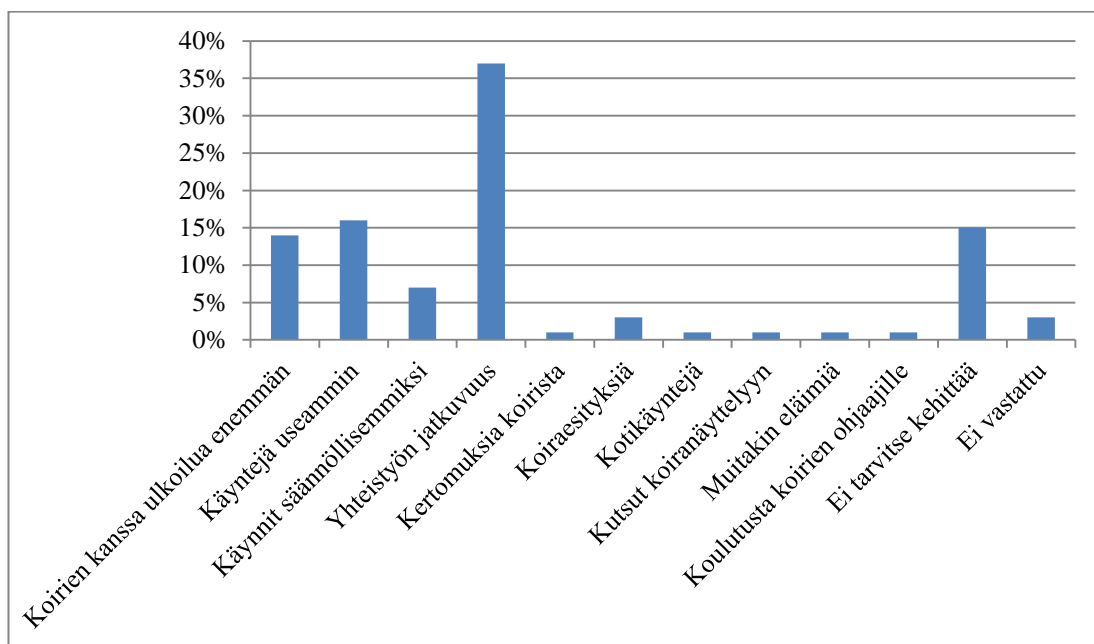

Kuvio 13. Kaverikoirien sopivuus erilaisiin yksiköihin

Kaverikoirien sopivuus katsottiin erittäin korkeaksi kaikkiin yksiköihin. Vastauksissa oli eritelty erilaisiin yksiköihin sopivaksi, mutta 71% osuus vastanneista kuitenkin koki että kaverikoira-toiminta sopii kaikkiin yksiköihin.

Millaisen näet kaverikoira-vierailujen tulevaisuuden yksikössäsi? Miten kehittäisit toimintaa? Tässä kysymyksessä on mahdollistettu asiakkaan vaikutus kehittämiseh-

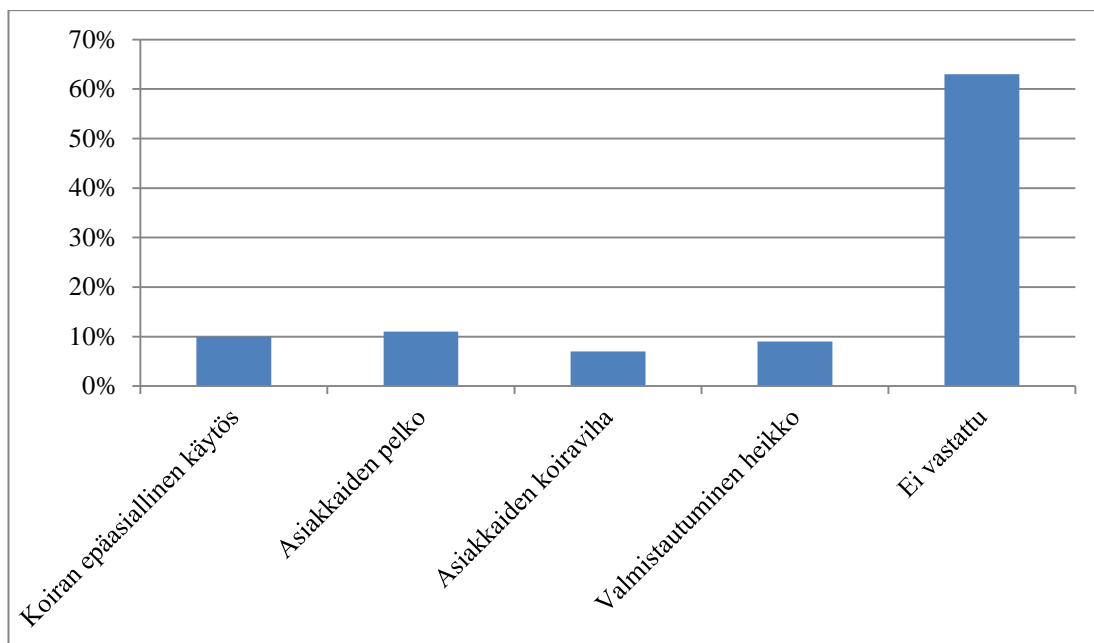
dotuksiin. Kysymyksellä haluttiin saada selville, onko jotain erityistä mihin kannattaisi panostaa. (Kuvio 14)

Kuvio 14. Kehitysehdotukset vierailukohteisiin

Suuri osa vastanneista eli 37% halusi yhteistyön jatkuvan. Käyntejä haluttiin useimmin ja säännöllisemmäksi. Ulkoiluja halusi 14% vastanneista ja muita yksittäisiä ehdotuksia tuli enemmän.

Lisäksi kysyttiin vielä, mikä voisi olla syynä epäonnistuneeseen vierailuun? Tässä kysymyksessä haluttiin selvittää erilaisia uhkakuvia, joita voi olla vierailulla Kysymyksellä saataisiin suuntaa-antavia vastuksia siihen, mihin voi mahdollisesti varautua tulevaisuudessa. (Kuvio 15)

Kuvio 15. Erilaisia uhkia vierailun onnistumiseen

Edellä esitellyt tulokset kehittämisestä ja tulevaisuudesta toivat joitain hyviä ehdotuksia, jotka pitää punnita jokaisen koiraryhmän resurssien mukaan. Suurin toive oli kuitenkin koirien vierailuiden jatkuminen, ulkoiluja enemmän sekä käyntejä useammin. Vastaukset kertovat kaverikoirien hyvästä toimivuudesta, kasvavasta kysynnästä ja tarpeellisuudesta.

7 POHDINTA

7.1 Johtopäätökset

Kyselytutkimuksesta kävi ilmi että, kaverikoiratoiminta on erittäin toivottua, tärkeää ja merkityksellistä. Koirakkoja odotetaan vierailukohteissa ja vierailuja toivotaan useammin. Kaverikoirien käynnit vierailukohteissa eivät aiheuta mainittavammin järjestelyjä tai sitten aiheuttavat niitä vähäisesti. Onnistuneen vierailun tuovat tietenkin tyytyväiset asiakkaat. Lisäksi palautteesta kävi ilmi, että kaverikoirien läsnäolo vaikuttaa erittäin myönteisesti yli puoleen (63%) vastanneista ja myönteisesti yli

kolmasosaan (36%). Minusta oli ilahduttavaa huomata että vain pienellä määrällä (3%) vastanneilla oli jokin negatiivinen kokemus. Se oli jokin huono muisto, pelko tai kova ikävä omaa edesmennyttä koiraa kohtaan.

Lisäksi kyselystä kävi ilmi, että asiakkaiden mielipiteet otetaan hyvin huomioon vierailukäynneillä. Tätä mieltä olivat lähes kaikki vastaajat (91% vastaajista), pieni osa (8%) ei vastannut ja vain 1 %:ssa vastauksissa todettiin, ettei oteta huomioon. Tämä kertoo hyvin kokonaistilanteen siitä, että Kennellitoon kaverikoiratoiminnassa on pystytty hyvin huomioimaan asiakkaiden tarpeet. Kehittämideoista ja tulevaisuudesta monet olivat sitä mieltä, että kaverikoiravierailut sopivat kaikkiin yksiköihin tulevaisuudessa ja jonkin verran tuli myös ideoita kehittämisestä. Jotkut kehittämisideoista ovat todennäköisesti vaikeita toteuttaa, ainakaan lisävierailupyyntöihin ei välttämättä pystytä vastaamaan. ja on myös todettava, että kaikkiin yksiköihin vierailukoirien ulkoilu ei sovi, henkilökuntakaan ei välttämättä riitä. Tärkeää on aineiston perusteella todeta, että yli kolmasosa (37%) toivoi vain yksinkertaisuudessaan että vierailut jatkuvat. Kehittämisideat ovat varmasti harkittava jokaisen vierailukohteen yhteydessä, punnittava mahdollisuuksia toteuttaa uudistuksia ja ryhdyttävä toimeen mahdollisuuksien mukaan. Tämä on kuitenkin kaverikoiraryhmän harkinnassa ja heidän ryhmänsä resursseista kiinni.

Palautteet ovat kautta kyselyn niin positiivisia että työryhmä alkoi pohtia kannattaako toimivaa kokonaisuutta liikaa alkaa muuttamaan? Toki voi kehittää, mutta liian vaikeaksi ei saa vapaaehtoistyötä tehdä. Ennemminkin motivoida ihmisiä sitoutumaan pitkäaikaisesti, tehdä yhtenevät säännöt, perehdytysmateriaalin päivitys ja organisaation tuki kaverikoiraohjaajille ja yhdyshenkilöille.

7.2 Jatkotutkimusehdotukset

Jatkotutkimuksen aihe voisi mielestäni olla, että selvittäisiin mahdollisesti kaverikoirien suosiota myöhemmin ja voisi verrata sitä tämänhetkiseen tulokseen. Miten se olisi kehittynyt esim. viidessä vuodessa. Mikä olisi parantunut ja mikä heikentynyt. Näin voitaisiin poimia kehittämisen kohteet tulevaisuuden varalle. Kaverikoirien suosio ei tarkoita sitä, että se jatkuu samanlaisena aina, vaan miten esim. tämä kehi-

tysprojekti muokkaa sen toimintaa paremmaksi. Mielenkiintoista olisi tietää, onko suunnitteluprojektista konkreettisesti hyötyä asiakkaille, näkyykö se todella heillä asti, joka kuitenkin on ollut perimmäinen tarkoitus.

7.3 Oppimiskokemukset

Työryhmän jäsenenä minulla oli paljon erilaisia töitä tässä projektissa, mitkä eivät opinnäytetyöhön varsinaisesti kuuluneet. Ylimääräinen työ tuntui opiskelun ohessa välillä raskaaltakin, mutta olen kiitollinen kaikesta oppimastani, erityisesti siitä, että olen oppinut paljon projektin eri vaiheista; siitä miten projekti lähtee käyntiin, miten se etenee ja mitkä ovat loppuvaiheet. Oppimiskokonaisuutena projekti oli ainutlaatuinen, koulutuksen erinomainen lisä. Lisäksi opin paljon käytännön asioita projektin kulusta, seminaarien järjestämisestä sekä toiminnasta vastaavasta organisaatiosta. Fyysiseltä sijainniltaan Kennelliitto on kotipaikkakunnastani kaukana, jossa kokoukset pidettiin ja se toi haastetta etenkin ajan käytön järjestämisen haastetta työryhmässä toimimiseen. Kokouksia ja seminaareja oli työryhmällä melkein kuukausittain ja on vielä edelleenkin, koska projekti kestää vuoden 2013 loppuun. Otan tämän erinomaisena kokemuksena ja uskon siitä olleen hyötyä tulevaan työelämäni.

LÄHTEET

Crisp, M. 2004, Kaverina koira. Helsinki: Kirjalito.

Suomen Kennelliitto. 2012a. Kaverikoira-toiminta. Www-dokumentti. Viitattu 19.6. 2012. Saatavissa:<http://www.kennelliitto.fi/FI/koira/kaverikoira/etusivu.htm>

Suomen Kennelliitto. 2012b. Kaverikoira-toiminnan historia. Www-dokumentti. Viitattu 19.6. 2012. Saatavissa:
<http://www.kennelliitto.fi/FI/koira/kaverikoira/Kaverikhist.htm>

Suomen Kennelliitto. 2012c. Mitä toiminta vaatii ohjaajalta ja koiralta? Www-dokumentti. Viitattu 27.6. 2012 Saatavissa:
<http://www.kennelliitto.fi/FI/koira/kaverikoira/Mitatoiminta.htm>

Suomen Kennelliiton jäsenrekisteri

Säkkinen, S., Tumelius, R., Heikkinen, S. & Tikkala, S. 2012. Kaverikoira-toiminnan kurssimateriaali. Suomen Kennelliiton muokkaama.

Moilanen, S & Surkka, R. 2011. Kaverikoira-toiminnan merkitys ikääntyvien hyvinvoinnille, Oulun seudun ammattikorkeakoulu, Sosionomin koulutusohjelma. Opinnäytetyö. Saatavissa:
http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/36432/Surkka_Riikka.pdf?sequence=1

Högfors, Anna, 2011. Eläinavusteinen terapia, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Toimintaterapeutin koulutusohjelma. Opinnäytetyö. Viitattu 8.6.2013 Saatavissa:
https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/33548/Hogfors_Anna.pdf?sequence=1

Hirvi, O. & Vauhkonen, M. 2011. Virikkeitä aidosta hännänheilutuksesta. Ikääntyvien kokemuksia kaverikoira-toiminnasta, Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu, Ylivieskan yksikkö, Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö. Viitattu 14.6.2013 Saatavissa:

https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/25757/hirvi_oona_vauhkonen_miaa.pdf?sequence=1

Green Care Finland. 2012. Eläinten vaikutus ihmisten hyvinvointiin. Www-dokumentti. Viitattu 21.6.2012 Saatavissa:

<http://www.gcfinland.fi/MitaOnGreenCarePaavalikko?name=elain&parentName=MitaOnGreenCarePaavalikko&parentSubName=MitaOnGreenCarePaavalikko>

Delta Society. 2009. What are Animal – Assisted Activities/Therapy? Viitattu 21.6.2012. Saatavilla:

<http://www.deltasociety.org/Document.Doc?id=10>

Fine, A. 2001. Handbook on Animal – Assisted Therapy. Amsterdam. Academic Press.

Tns-gallub. Viitattu 14.6.2013. Saatavilla:

http://www.tns-gal-lup.fi/asiantuntemus/tiedonkerays/kvalitatiivinen?virt_url=/kvalitatiivinen&ref=http://www.google.fi/url?sa=t&rct=j&q=kvalitatiivinen

Pet Partners. 2013. Viitattu 9.7.2013. Saatavilla:

<http://www.petpartners.org/>

Kihlström-Lehtonen, H. 2009. Minä ja koirani - Koiran vaikutus toiminnalliseen hyvinvointiin, Jyväskylän yliopisto, Liikunta- ja terveystieteiden tiedekunta, Toimintaterapian pro gradu.

Vilka, H. 2002. Tutkimussuunnitelma. Viitattu 9.7.2013. Saatavissa:

http://hanna.vilka.fi/?page_id=28

Hirsijärvi S., Remes P. & Sajavaara P. 2013. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

LIITE 1

Paikkakunta: _____

Kaverikoiratoiminta ja yksikön arki

Miten yksikkönne lähti mukaan kaverikoirien vierailukohteeksi?

Onko kaverikoiratoiminta yksiköllenne tärkeää ja merkityksellistä, miksi/miksi ei?

- Erittäin merkityksellistä
- Hyvin merkityksellistä
- Melko merkityksellistä
- Ei kovin merkityksellistä
- Ei lainkaan merkityksellistä

Lisätietokenttä:

Onko kaverikoirakäynnit (ja kaverikoirakot) luonteva osa yksikkönne arkea? Vai aiheuttaako käynnit teille jotain vaikeuksia järjestelyissä? Mitä tämä ilmenee?

- Erittäin luonteva osa
- Hyvin luonteva osa
- Melko luonteva osa, aiheuttaa pieniä järjestelyjä
- ei kovinkaan luontevaa, aiheuttaa merkittäviä järjestelyjä

Lisätietokenttä:

Mikä tekee kaverikoiran vierailusta onnistuneen? Entä mikä voi mennä pieleen?

Lisätietokenttä:

Entä jos kaverikoiravierailuja toimintaa ei olisi? Mikä muuttuisi asiakkaiden elämässä ja arjessa, entä työntekijöillä?

Miten helppoa kaverikoiraryhmän kanssa on tulla toimeen ja järjestää vierailuja?:

- Erittäin helppoa
- Helppoa
- Melko helppoa
- Ei kovin helppoa
- Ei lainkaan helppoa

Lisätietokenttä:

Asiakkaiden suhde kaverikoiriin

Miten kaverikoirien läsnäolo vaikuttaa yleisesti asiakkaisiin ja heidän elämäänsä?

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti
- Vaikuttaa myönteisesti
- Ei erityistä vaikutusta
- Vaikuttaa kielteisesti
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti

Lisätietokenttä:

Fyysinen, psyykinen, sosiaalinen vaikutus, merkitys ja hyöty?

- Edistääkö kaverikoiratoiminta asiakkaiden toimintakykyä ja elämänlaatua, miten?

- Millaisia tunteita asiakkaissa toiminnan seurauksena herää vai herääkö?

- Onko selkeitä eroja asiakkaiden välillä?

Lisätietokenttä:

Miten asiakkaiden mielipiteet ja toiveet otetaan huomioon kaverikoira-käynnillä? Kysytäänkö niitä?

Onko kaverikoiratoiminnassa mitään negatiivista asiakkaiden kannalta tai suhtautuvatko jotkut heistä negatiivisesti kaverikoirakoihin ja heidän järjestämäänsä toimintaan? Entä työyhteisölläsi? Mistä arvelet tämän johtuvan?

Kehittäminen ja tulevaisuus

Suosittelisitko kaverikoiratoimintaa muille alasi yksiköille?

Millaisena näet kaverikoiravierailujen tulevaisuuden yksikössäsi?

Millaisia toimintoja toivoisit tulevaisuudessa? Miten kehittäisit toimintaa?

Jotain lisättävää?

LIITE 2

Kysely

Taulukkoraportti

N=114

Julkaistu: 27.3.2013

kaverikoiraohjaajille

Kaikki vastaajat (N=114)

Vastaajan sukupuoli

nainen	95%
mies	5%

Vastaajan ikä?

Alle 30 v.	18%
31-59 v.	68%
Yli 60 v.	14%

Kuinka kauan olet ollut mukana kaverikoiraohjauksessa?

Alle 2 v.	37%
2-4 v.	30%
Yli 4 v.	33%

Onko koirasi tunnistusmerkitty (tatuointi tai mikrosiru)?

Kyllä	95%
Ei	5%

**Onko koirasi rekisteröity (suomalaiseen tai ulkolaiseen koirarekisteriin, myös moniro-
tuisten FIX-rekisteriin)?**

Kyllä	94%
Ei	6%

Onko kaverikoiras luonnetestattu tai suorittanut MH-luonnekuvauksen?

Kyllä	26%
Ei	74%

**Mitä muuta koiraharrastusta olet harrastanut/harrastat koirasi kanssa kuin kaveri-
koiraohjauksena?**

En harrasta/ole harrastanut muuta koirani kanssa	18%
Näyttelyt	57%
Tottelevaisuuskoulutus	39%
Agility	42%
Pelastuskoiraohjauksena	9%
Palveluskoiralajit	4%
Metsästys	9%
Jokin muu, mikä	15%

Kuinka kauan sinulla on ollut koiria?

alle 5 v.	16%
5-10 v.	11%
yli 10 v.	74%

Mille kohderyhmille kaverikoiratoiminta mielestäsi sopii parhaiten? Voit valita kolme vaihtoehtoa.

Vanhukset	96%
Lapset	58%
Kehitysvammaiset	62%
Liikuntarajoitteiset	31%
Mielenterveyskuntoutujat	35%
Sairaalapotilaat	23%
Jokin muu, mikä	4%

Millaista koulutusta koet tarvitsevasi?

Asiakkaan kohtaaminen käytännön tasolla	23%
Asiakasryhmien erityispiirteet	65%
Yleistä asiaa koirista	12%
Tarkempaa tietoa kaverikoiratoiminnan säännöistä ja ohjeista	21%
Jokin muu, mikä	8%

Onko Kennelliiton kaverikoirien perehdytysmateriaali mielestäsi tarpeeksi kattava toimintaan tulevalle uudelle ohjaajalle?

Kyllä	86%
Ei	14%

Aiotko osallistua Kaverikoiraseminaariin Jyväskylässä 7.-8.9.2013?

Kyllä	29%
En	71%

Millaisista aiheista haluaisit kuulla Kaverikoiraseminaarissa?

Koiran käyttäytyminen ja koiran tukeminen vierailukäyntien aikana	63%
Erialaisten asiakasryhmien kaverikoirille asettamat haasteet	61%
Tilannekatsaus kaverikoiratoiminnasta eri puolella Suomea ryhmien toimesta	31%
Uuden koirakon perehdytyskäytäntöjen läpikäymistä	39%
Yleistä tietoa koirista	9%
Jokin muu, mikä	7%

LIITE 3

Kennelpiireille lähteneet kysymykset:

1. Näyttäytyykö Kennelliiton kaverikoiratoiminta jollain tapaa kennelpiirinne toiminnassa?
2. Jos, niin millä tavoin?
3. Onko kennelpiirissänne nimettynä kaverikoiratoiminnalle yhteyshenkilöä?

Projektityöryhmä toivoo vastauksia jokaisesta kennelpiiristä viimeistään 26.10.2012 .

Vastaukset voidaan lähettää osoitteeseen: kaverikoirat@kennelliitto.fi

LIITE 4

Kysely kaverikoiraryhmien yhteyshenkilöille

Taulukkoraportti

N=16

Julkaistu: 27.3.2013

	Kaikki vastaajat (N=16)
Suoritetaanko uuden koiran testaus Kennelliiton ohjeistuksen mukaisesti?	
Kyllä	94%
Ei	6%
Onko nykyinen ohjeistus uuden koirakon perehdytyksessä riittävä?	
Kyllä	75%
Ei	25%
Onko ryhmällänne käytössä Kennelliiton ohjeistuksen lisäksi muuta materiaalia, jota käytätte uuden koirakon perehdytyksessä?	
Kyllä	31%
Ei	69%
Käytättekö Kaverikoirien esitietokaavaketta?	
Kyllä	81%
Ei	19%
Koetteko tarvitsevanne lisää materiaalia Kennelliiton perehdytysmateriaalin tueksi?	
Kyllä	44%
Ei	56%
Onko ryhmällänne käytössä ryhmän yhteisiä tilaisuuksia, joissa käydään läpi ohjaajien kokemuksia vierailupaikoista?	
Kyllä	56%
Ei	6%
Jokin muu, mikä	38%
Kokoontuuko ryhmänne säännöllisesti asiakaskäyntien ulkopuolella?	
Ei	13%
Kyllä, joitakin kertoja vuodessa	81%
Kyllä, kerran kuukaudessa tai useammin	6%
Millä tavalla vierailukäynnit sovitaan ryhmäläisten kesken?	
Sähköpostitse	31%
Puhelimitse	0%
Ryhmän käytössä on netissä toimiva varauskalenteri	19%
Jokin muu, mikä	50%
Kuinka pitkäksi aikaa etukäteen vierailukäynnit sovitaan?	
Joitakin viikkoja	0%
Kuukausittain	13%
Useamman kuukauden ajaksi	31%

Vuosi kerrallaan	19%
Jokin muu, mikä	38%

Millainen koulutus olisi tarpeen ryhmien yhteyshenkilöille?

Asiakkaan kohtaaminen käytännön tasolla	6%
Asiakasryhmien erityispiirteet	0%
Yleistä tietoa koirista	6%
Tietoa ja ohjeistusta kaverikoiratoiminnan säännöistä ja ohjeista	13%
Tietoa muiden ryhmien käytännöistä ja toimintatavoista	44%
Jokin muu, mikä	31%

LIITE 5

Kokouspäivämäärät ja seminaarit

21.5.2012 Aloituskokous, esittely

16.5.2012 Projektin tarkoitus ja tavoitteet

8.8.2012 Seminaarin suunnittelua

2.9.2012 Kaverikoiraseminaari, ohjaajien omat kehitysideat kuuluviin

24.9.2012 Tukikoirien edustajan esitys, seminaarin tulokset

8.11.2012 Kyselyt kennelpiireille, asiakaskohteille, toimintaryhmille, SWOT-
taulukko

19.2.2013 Asiakaskyselyiden analysointi, nykytilan kartoitus

9 - 10.3.2013 Projektin työstämien työryhmän kesken, loppuraportin runko

19.3.2013 Ryhmien yhteyshenkilöiden ja kaverikoiraohjaajien kysely, projektivii-
konlopun materiaalin läpikäyminen

4.4.2013 Vakuutusasiat, strategia ja kyselyt

29.4.2013 Työryhmän perustaminen ja nimeäminen, kansainvälinen toiminta, kyselyt

3.6.2013 Projektisuunnitelman päivitys, KV- toiminta, kaverikoiraseminaarin suun-
nittelu 2013

18.7.2013 Seminaarin valmistelu, opinnäytetyön esittely

3.9.2013 Tukikoirakoiden esittely

7 – 8.9 Kaverikoiraseminaari

30.9.2013 Loppuraportin läpikäyminen, muut asiat

KAVERIKOIRAPROJEKTIN LOPPURAPORTTI/KEHITTÄMISKOHTEIDEN MÄÄRITTELY

Kaverikoiratoiminnan nykytilan kartoittamisen ja analysoinnin jälkeen aloitettiin kehittämiskohteiden määrittely Vantaalla 9.-10.3.2013. Kehittämiskohteiden määrittelyä tarkennettiin ja kehittämismalleja suunniteltiin projektiryhmän kokouksissa 19.3.–11.6.2013.

Projektiryhmä havaitsi seuraavat kehittämiskohteet ja pohti keinoja niiden kehittämiseksi:

- Sidosryhmät
- Viestintä ja markkinointi
- Koulutus
- Organisaatio/Toiminnan ohjaaminen/Resurssit
- Kaverikoira
- Toiminnan määritelmä
- KV-toiminta

7.4 Sidosryhmät

Asiakkaat

- Kaverikoiratoiminta on keskittynyt pääasiassa vierailemaan vanhusten ja vammaisten, sekä lasten luona. Muiden asiakasryhmien osuus on hyvin pieni.
- Kaverikoiratoiminnan on hyvä jatkossakin keskittyä keskeisiin asiakasryhmiin ja jos kaverikoiraryhmät ottavat näiden pääkohderyhmien ulkopuolisia asiakkaita, tulee seurannan olla nykyistä tiiviimpää etenkin vierailujen alkuvaiheessa.

Vierailukohteiden henkilökunta

- Tarvitaan ohjeellinen vierailukohteiden henkilökunnalle. Ohje toimitetaan vierailukohteeseen kaverikoirien aloittaessa vierailut uudessa kohteessa, jotta epäselvyyksiltä välttyttäisiin.

Kennelliitto

- Kennelliiton rooli on varmistaa kaverikoiratoiminnan taso ja koordinoita ryhmiä niiden yhteyshenkilöiden ja mahdollisten alueellisten kaverikoiravastaavien välityksellä

Yhteistyökumppanit

- Pedigree toimii kaverikoiratoiminnan sponsorina tarjoten toimintaan rahallisen avustuksen, sekä tuotelahjoja (kiitospaketit vuosittain, palkittujen koirien ruokapalkinnot ja mitalit)
- Sponsorisopimus on voimassa vuoden 2014 loppuun
- Kaverikoiratoiminnalle voitaisiin hakea sponsoriksi myös muita kuin koiranruokamerkkejä

Muut eläinavusteista toimintaa harjoittavat toimijat

- Suomessa toimii useita eläinavusteista toimintaa harjoittavia tahoja, joista osan toiminta on samantapaista kaverikoiratoiminnan kanssa. Tulevaisuudessa muiden toimijoiden määrä tulee varmasti kasvamaan, joten kaverikoiratoiminnan tulee vahvistaa asemaansa Kennelliiton kouluttamina vapaaehtoisina, joiden toiminnan laatuun voi luottaa.

Rahoittajat

- Toiminnan rahoitus tulee suurimmaksi osaksi Kennelliitosta, lukuun ottamatta Pedigreen osuutta
- Muita mahdollisia rahoittajia:
  - julkinen sektori
  - yritysten tuki (Kuinka se voidaan kohdentaa?)
  - yksityisten henkilöiden antamat lahjoitukset tai testamentit

Esimerkkinä julkisen sektorin rahoittajasta Raha-automaattiyhdistys (RAY)

Mahdollisuus hakea avustusta

- Muut eläinavusteista toimintaa harjoittavat toimijat
- Suomessa toimii useita eläinavusteista toimintaa harjoittavia tahoja, joista osan toiminta on samantapaista kaverikoiratoiminnan kanssa. Tulevaisuudessa muiden toimijoiden määrä tulee varmasti kasvamaan, joten kaverikoiratoiminnan tulee vahvistaa asemaansa Kennelliiton kouluttamina vapaaehtoisina, joiden toiminnan laatuun voi luottaa.

Testamentit ja lahjoitukset

- Rahankeruu ryhmien toimesta; Yleishyödyllisenä yhteisönä Kennelliiton ei tarvitse maksaa testamenttilahjoituksista veroa, joten varat käytetään kokonaisuudessaan toiminnan hyväksi ja lahjoittajien tahdon mukaisesti.
- Voimassa oleva rahankeräyslaki vaatii, että ennen rahankeruuta siihen on haettava lupa. Valtakunnallisiin keräyksiin luvan myöntää poliisihallitus, paikallisiin keräyksiin poliisi.

- Testamentin/lahjoituksen tekijä voi halutessaan ohjata lahjoituksensa joko yleisesti Kennelliiton toimintaan tai tiettyyn kohteeseen, esimerkiksi "Kennelliiton järjestämään kaverikoira-toimintaan"
- Rahankeräys saadaan toimeenpanna varojen hankkimiseksi yleishyödylliseen toimintaan. Poikkeuksena yleishyödyllisyyden vaatimuksesta rahankeräys saadaan toimeenpanna myös varojen hankkimiseksi taloudellisissa vaikeuksissa olevan yksittäisen henkilön tai perheen auttamiseksi.
- Testamenttia tehdessä tulee käyttää yhdistyksen virallista nimeä: Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry.
- Rahankeräyslupa voidaan antaa Suomessa rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle, jolla on yksinomaan yleishyödyllinen tarkoitus. Lupa voidaan antaa myös tietyin laissa määritellyin edellytyksin Suomessa toimivalle rekisteröimättömälle yhteisölle, jolla on myös oltava yksinomaan yleishyödyllinen tarkoitus.

Viranomaiset

- Mitä toiminnasta säädetään viranomaisten taholta, mitkä säännöt koskevat kaverikoira-toimintaa.

7.5 Viestintä ja markkinointi

Kaverikoiramateriaali sähköiseksi ja kaikki materiaali saatavilla suomeksi sekä ruotsiksi.

Perehdytysmateriaali ja kaverikoiraesite uusittava.

Tarvitaan huomattavasti lisää materiaalia:

- Ohjelehtinen käyntipaikoille
- Vastuuvapauslomake zoonoosien suhteen kaverikoirakoille, jonka käyntikohdetut allekirjoittavat
- Vaitiolovelvollisuuslomake
- Mainospohjia ja lehdistötiedotepohjia
- Ryhmien omat mainokset, käyntikortit yms. jaettavaksi tapahtumissa
- Vakuutusehdot kirjallisena
- Valmiit kotisivupohjat kaverikoiraryhmille
- Kaverikoirien oma logo ja ilme
- Toimintakertomus- ja toimintasuunnitelmapohja
- Kalenterimalleja, joilla sopia vierailukäynnit

Materiaalien päivitys säännöllisin väliajoin.

Kennelliiton nettisivuille tarvitaan aineistopankki, jossa kaikki materiaalit on saatavilla.

Markkinointi tapahtuu Kennelliiton viestintäosaston avulla.

Tiedotus

- Kennelliitto hoitaa valtakunnallisten kaverikoiratoiminnan asioiden tiedottamisen
- Kennelpiirit ja alueelliset yhteyshenkilöt hoitavat yhteydenpidon ryhmien yhteyshenkilöiden välityksellä
- Ryhmien yhteyshenkilöt tiedottavat ryhmien sisäisistä asioista

7.6 Koulutus

- Koulutuksen laadun varmistaminen: sama perustaso kaikille toimintaan mukaan tuleville kaverikoirille
- Aineisto koulutuksen tueksi
- Power point -esitys kaverikoirakurssimateriaaliksi, jotta kaverikoirakursseilla käydään samat asiat läpi
- Tukimateriaali uuden koirakon koulutukseen, sillä ryhmät kokevat ohjeistuksen tällä hetkellä puutteelliseksi
- Materiaali ryhmään mukaan tulevan uuden koirakon koulutukseen
- Listaus mitä asioita koulutuksessa tulee käydä läpi
- Kaverikoiran esitietolomakkeen uudistus
- Uusien koirakoiden koulutus
- Kaverikoirakurssin järjestäminen nykyistä pienemmille koirakkomäärille
- Pienemmällä paikkakunnilla on vaikea saada vaadittua määrää kurssia varten ja toimintaa alkaa olla jo kaikissa suurimmissa kaupungeissa
- Lyhyt kaverikoiratoiminnan koulutus sille yhteyshenkilölle, joka kerää alueen kaverikoiratoiminnasta kiinnostuneet kasaan kurssia varten
- Ohjeet yhteyshenkilölle millä tavoin paikkakunnalla saadaan tieto eteenpäin kaverikoiratoiminnasta kiinnostuneille. Luotava valmis mainospohja, jota voidaan jakaa paikkakunnalla.
- Kaverikoiraohjaajien koulutus
- Kaverikoiraohjaajien koulutus Kaverikoiraseminaarissa vuosittain
- Kaverikoiravastaavien koulutus
- Alueellisen yhteyshenkilön koulutusviikonloppu vuosittain, jos kaverikoirien aluevastaavat saadaan piireihin
- Ammattikouluttajien käyttöä tulee lisätä

7.7 Organisaatio

- Prosessikuvaus

- Päätöksentekoprosessi

Kuvaus, selkeyttää toimintaa

Toiminnan ohjaaminen tapahtuu Kennelliitossa kaverikoirakoordinaattorin ja mahdollisen kaverikoiratyöryhmän toimesta

Kennelliiton kaverikoirakoordinaattori

- Varahenkilöjärjestelmä: kuka hoitaa asioita koordinaattorin ollessa pois tai työntekijän vaihtuessa
- Jos toiminta kasvaa samaa tahtia kuin toiminnan aloituksesta tähän päivään, tulee miettiä riittääkö yksi puolipäiväinen työntekijä vai tarvitaanko kokopäiväinen työntekijä
- Kaverikoiratoiminnan seuranta, raportointi ja tilastointi saatava toimimaan, jotta pystytään seuraamaan mihin suuntaan toiminta etenee (esim. vuosittaiset kyselyt)

- Työryhmän perustaminen

Esitettiin hallitukselle 13.6.2013 kokouksessa

Kaverikoiratyöryhmä olisi suoraan hallituksen alainen

Työryhmä takaisi jatkumon kaverikoirakoordinaattorin vaihtuessa

Linjauksikysymysten ratkaisu, jolla saataisiin käsiteltäviin tapauksiin yhtenäinen linja

- Projektin kehityskohteiden toteuttaminen
- Kaverikoiratoiminnan ohjeistuksen päivitys

- Kennelpiireihin alueellinen yhteyshenkilö
- Kennelpiireihin tulisi saada alueellinen yhteyshenkilö

Kouluttaa ryhmien yhteyshenkilöitä ja oman alueensa kaverikoirakursseilla uusia ryhmiä

Kaverikoiravastaavien haku kennelpiireihin määräajoin.

Kennelpiirit ehdottavat ja Kennelliitto vahvistaa yhteyshenkilön valinnan

Kennelpiireissä joissa on useita Kaverikoiraryhmiä, voisi jolla useampi kuin yksi yhdyshenkilö

Alueellisille yhteyshenkilöille tulee luoda toimintaohje

Tulee määritellä mitkä työtehtävät kuuluvat toimistolle ja mitkä alueyhteyshenkilöille

- Kaverikoiraohjaaja

Ohjaajien omaa jaksamista täytyy tukea, jotta ohjaajat saadaan pysymään toiminnassa

Palkitsemiskäytäntö

Palkitsemistilaisuuksien järjestäminen paikallisissa yleisötapahtumissa näyttelyiden sijaan näkyvyyden parantamiseksi

Palkitaan vuosittain kaverikoirien lisäksi pidempään toiminnassa mukana olevia ansioituneita kaverikoiraohjaajia

- Kaverikoiraryhmä

Tulee miettiä mikä määrä ryhmiä/kaupunki on tarpeeksi ja mikä on ryhmän toiminnalle minimikoko. Alueelliset rajoitukset tulee ottaa huomioon.

7.8 Kaverikoira

Toiminnassa mukana olevat kaverikoirat tulee identifioida

Rekisterinumero tai tunnistusmerkintä

Siirtymäkausi tarvitaan, jos suosituksena rekisteröimättömille FIX-rekisteröinti tai tunnistusmerkintä

Uuden kaverikoiratoimintaan mukaan tulevan, rekisteröimättömän tai monirotuisen rekisteröiminen, FIX-rekisteriin alennetulla hinnalla

- Kaverikoiran terveys

Rokotustodistusten tarkastaminen säännöllisesti ja toimintaan mukaan tulevien koirien rokotustodistusten tarkastus

Muuten terveyttä on mahdotonta valvoa

- Luonteiden testaus

Ohjeistus uuden koiran testaamiseen luonteiden osalta

Hieman vaihtelua testaamisen suoritukseen, jotta koiria ei harjoiteta testaamiseen

Testaaminen tavallisissa jokapäiväisissä tilanteissa

Testaajana aluevastaava tai ryhmän yhteyshenkilö

7.9 Toiminnan määritelmä

Ydintehtävä:

- Toiminta vapaaehtoista
- Toimiva kokonaisuus, ei tuhota toimivaa konseptia
- Kohderyhmät
  - vanhukset
  - lapset
  - kehitysvammaiset ja liikuntarajoitteiset
- Rajapinnat erikoistoimioihin
- Eettiset ohjeet

Työryhmän tekemä SWOT- taulukko

Vahvuudet

Tunnettu Kennelliiton brändi

Rekisteröity tuotemerkki

Toiminta on lähes valtakunnallista

Ei rotu- eikä rotukoirasidonnaista toimintaa

Toiminnalle sosiaalinen tilaus + hyvä maine

Kennelliiton ja sponsorin tuki

Toiminta suosittua ja vapaaehtoistyötä

Hyvä toimintamalli

Liiton vakuuttamaa toimintaa

Heikkoudet

Henkilöstöressurssien puute

Ei jäsen voi osallistua Kaverikoiratoimintaan

Epätietoisuus koulutustasosta

Ei resursseja kouluttajien kouluttamiseen

Epätietoisuus, miten on sitouduttu toimintaan

Epätietoisuus toiminnan säännöstöstä

Koirakkorekisterin pito kankeaa

Toiminnan tasalaatuisuuden valvominen

Miten konfliktit ryhmän sisällä hoidetaan

Mahdollisuudet

Myös ei-jäsenet voivat osallistua toimintaan

Yhteistyökumppanit ja resurssien yhdistäminen

Yhteistyö kennelpiirien kanssa

Positiivinen medianäkyvyys

Kansainvälinen yhteistyö

Ulkopuolinen rahoituksen saanti toimintaan

Laajentuminen ja jäsenmäärän kasvu

Toimijoita lisää, kuten piirit ja järjestöt

Kaverikoirakko -rekisterin ylläpidon yksinkertaistaminen

Uhat

Kaupallinen toiminta tulee alalle

Toiminta muuttuu hallitsemattomaksi

Ryhmän vetäjän sitouttaminen toimintaan

Säännösten valvonnan puute

Brändin väärinkäyttö

Kilpaileva toiminta

Ohjaajien epäluulo Kennelliittoa kohtaan

Vääristä syistä mukaan lähtevät

Koirakoiden koulutustason vaihtelevaisuus

Tapaturmamahdollisuudet vierailukohteessa

Kaverikoiraryhmien SWOT-analyysi

Vahvuudet

Tunnettu brändi, hyvä maine

Valtakunnallisesti paljon sitoutuneita vapaaehtoisia

Toiminta ei sido liikaa, joustavuus

Antoisa, palkitseva harrastus

Organisaation (SKL) tuki

Toiminnalla on kysyntää, tunne siitä että on tarve

Mahdollisuus organisoida toimintaa ryhmissä

Välitön palaute

Hyvää PR-työtä koirille

Ei kilpailutoimintaa

Kaverikoiraryhmän oma blogi, keskusteluryhmä tms.

Vakiokohteet

Sisältyminen kennelpiirin toimintaa (joissain piireissä)

Verkostoituminen muiden toimijoiden kanssa

Helppo sitoutua

Löytää uusia piirteitä koirista muuhun koiraharrastukseen/toimintaan

Informaatio kulkee sekä ryhmissä että SKL:n taholta

Toiminnan organisointi mahdollista resurssien mukaan

Joustavuus käyntikohteiden sopimisessa

Ei rotukoiravaatimusta

Kaverikoiraryhmän yhteiset tapaamiset

Joustavat vierailuajat

Vierailuajat ja päivät tiedetään vuodeksi eteenpäin

Heikkoudet

Ei tarpeeksi koirakoita, kysyntä ylittää tarjonnan

Vierailukohteiden rajaaminen sääntöjen takia

Tulkinnanvaraiset säännöt

KK-ohjaajille liian vähän koulutusta

Vakuutuksen kattavuudesta ei tietoa

Koirien eriarvoisuus (rescue-koirat, kodinvaihtajat)

Rekrytointiongelmat

Esitietokaavake ei käytössä kaikilla (ohjeistus!)

Ei vakiokohteita, kohde ei tule tutuksi

Yhteydenpitotavat ryhmän jäsenten kesken, informaation puute

Käyntikohdepaikkoja ei ole informoitu riittävästi (henkilökunta tulisi olla paikalla,

KK-ohjaajat eivät tee hoitotyötä)

Henkilökunnan/asiakkaiden omaisten vastustus

Tulisi olla ohjeellinen käyntipaikoille, jossa infoa

Oman koiran tunteminen joillakin heikkoo

KK-koulutuksen taso, yhtenäistäminen

Epäkäytännöllinen huivi (joku muu työvaate, tunnusmerkki?)

Materiaalin päivitys laahaa (perehdytysmateriaali yms.)

KK-asioiden hoito SKL:ssä (henkilöstömuutokset jne.)

Toimintaan sitoutumattomat ihmiset, jotka tulevat mukaan toimintaan

Osa kennelpiireistä tukee, osa ei

Kennelliiton KK-nettisivut huonot ja päivittyvät hitaasti

Materiaali eri kielillä puuttuu. RUOTSI!

Ryhmäläisille lähetettävien sähköpostien määrä on suuri

Ryhmän koirien eläköityminen: usein toimintaan tullaan mukaan vanhan koiran kanssa

Uusien koirakoiden mukaan saaminen vie aikaa

Oman ryhmän ihmiset eivät tunne toisiaan, ei yhteisiä kokoontumisia tms.

Kaverikoira toiminta voisi olla Kennelliiton puolelta paljon näkyvämpää

Kennelliitosta tuleva tuki ryhmälle vähäistä, kun toimintaa alueella aloitettu.

Paikallisten Kaverikoiraryhmien yhteistietojen saaminen Kennelliiton kautta hankalaa.

Nettisivujen järjestäminen Kaverikoiraryhmille

Koirien terveystilanteen seuraaminen heikkoa

Koulutukset pääkaupunkiseudulla tai Etelä-Suomessa, osallistumista edellytetään, mutta kustannukset pitää hoitaa itse

Ei yhtenäistä, valmiita ”työkaluja” tapaamisten järjestämiseen

Kennelliiton tiedottaminen koulutuksista ja tapahtumista hieman jälkijättöisesti

Mahdollisuudet

Kennelliiton keskustelupalsta kaverikoirille?

Nettialusta ryhmien käyttöön Kennelliiton sivujen pohjalta, yhteistyö Kennel-piirien kanssa, jotta saataisiin yhteneväiset sivut kaikille ryhmille

Ohjaajien tunnistevaate (liivi yms.)

Uusia vierailukohteita olisi tulossa jos sääntöjä avattaisiin kielloista

Näkyvyyden lisääminen (ryhmät itse yhteydessä paikallislehtiin yms.)

Käyntikohteiden henkilökunta voisi osallistua (asiakkaat ja ohjaajat hyötyy)

Yhdenmukaiset säännöt

Ryhmien vetäjien koulutus

Materiaalin yhtenäistäminen

Green Care

KK-toiminnan arvostuksen lisääminen markkinoinnin avulla, tunnettavuuden lisäys

Verkostoituminen

Mahdollisuus hankkia sponsoreita itsenäisesti (ei koiranruokamerkkejä)

Sähköinen materiaalipankki Kaverikoiraryhmien käyttöön, josta löytyisi ohjeistusta ja esim. lomakepohjia

Perehdytykseen koe: nyt herännyt epäily, että opasvihkosta ei lueta tarpeeksi.

Tehokkaampi mainonta näkyvyyden parantamiseksi. Kennelliitto voisi tehdä mainospohjan yhteistyön tehostamiseksi eri toimijoiden kanssa (hoitolaitokset, yhdistykset yms.),

Laajennetaan/lisätään toimintaa kehitysvammaisten ja lasten suuntaan

Lukukoirat kaverikoirien yhteyteen

Kaverikoiravastaava tulisi ryhmien luo ja viettäisi aikaa eri ryhmien kanssa. Tällöin kaikki saisivat saman koulutustason ja ajantasaiset tiedot

Ryhmille tunne siitä, että he tekevät Kennelliiton mielestä tärkeää työtä. Tämä ei välily kentällä, varsinkaan kehä kolmosen ulkopuolelle

Uhat

Koirien testaaminen/testaamattomuus. Tukea testaamiseen kaivataan

Kaverikoiraksi sopivien koirien löytyminen (usein on sattumaa, että itsellään on sopiva koira > ei systemaattista jalostusta tms.)

Koirarekisteriin KK-merkinnän lisääminen aiheuttaa väärää motivaatiota toimintaan

Pienten paikkakuntien toiminnan jatkuvuus

Byrokratian lisääntyminen

Green Care?

Onko kaverikoiruus markkinointituote (kasvattajalle tms.), tietoa ei tule laittaa Koiranetiin tästä syystä

Aito innostus hakusessa, ovatko ohjaajat aktiivisia, mukana toiminnassa?

Kovin ottein käyttäytyvät asiakkaat

Ryhmään pääsemisen vaikeus (harkinta-aika liian pitkä)

Piilevä kipu koiralla

Ohjaajien motivaatio, vapaaehtoisten jaksaminen

Hoitohenkilökunnan vähyys käyntikohteissa

Jos kk- toimintaan vaadittaisiin Kennelliiton ja/tai muun tahon jäsenyys, tai yhdistys taustalta, muuttuisiko toiminta byrokraattiseksi?

Asiakkaiden haastavuus

Kaupalliset alan toimijat

Kulttuurierot

Toiminnan loppuminen koirakoiden "loppuunpalamiseen" ja lopettamiseen. Tietyt koirakot ovat aina paikalla, toiset hyvin harvoin

Vastuutehtävien jakaminen ryhmässä: vastuun ottaminen/pakoilu

Kennelliiton sääntöjä ei noudateta

Epäasiallinen toiminta, eläinten (tässä tapauksessa koirien) käyttö vapaaehtoistyössä ei ole kaverikoirien yksinoikeus

Taustatuki liitolta/yhteyshenkilö vaihtunut useasti viime vuosien aikana

LIITE 8

Kennelpiirit ja kaverikoirat

Kennelpiiri	Kaverikoiraryhmät	ryhmiä	ohjaajia	koiria
Etelä-Hämeen kennelpiiri ry.		2	27	42
Etelä-Pohjanmaan kennelpiiri ry.		3	37	39
Helsingin seudun kennelpiiri ry.		4	99	111
Kainuun kennelpiiri ry.		2		
Keski-Pohjanmaan kennelpiiri ry.		1	6	6
Keski-Suomen kennelpiiri ry.		1	31	30
Kymenläänin kennelpiiri ry.		7	79	96
Lapin kennelpiiri ry.		4	20	24
Pohjois-Hämeen kennelpiiri ry.		6	81	91
Pohjois-Karjalan kennelpiiri ry.		3	31	36
Pohjois-Pohjanmaan kennelpiiri ry.		2	34	39
Pohjois-Savon kennelpiiri ry.		5	58	71
Salpausselän kennelpiiri ry.		1	14	14
Satakunnan kennelpiiri ry. 3		22	22	
Suur-Savon kennelpiiri ry. 4		44	52	
Uudenmaan kennelpiiri ry. 6		72	85	
Vaasan kennelpiiri ry.		1	31	33
Varsinais-Suomen kennelpiiri ry.		5	41	44
Ålands kenneldistrikt rf. 0		0	0	
YHTEENSÄ 60		727	835	
24.1.13 tauolla olevat		27	32	
Aktiiviset		700	803	

Työryhmä

Projektin työryhmä on Kennelliiton hallituksen nimeämä, ja se vastaa suoraan toteutusvaiheesta hallitukselle.

Nokelainen Kimmo, hallituksen jäsen, projektin puheenjohtaja

Jakkila Mervi, osastopäällikkö, projektin sihteeri (projektin alkuvaiheessa)

Jormalainen Petra, Kennelliiton nuorisosihteeri, kaverikoirakoordinaattori, projektin sihteeri (perhevapaalle 2013 alusta)

Kuru Johanna (Petra Jormalaisen sijainen)

Müller Paula, avustajakoira-asiantuntija, Invalidiliitto ry

Huovinen Kristiina, sosionomi opiskelija (opinnäytetyö)

Kitti Carina, Helsingin seudun kennelpiirin edustaja

Knuutila Mikko, tulevaisuustoimikunnan edustaja (henkilökohtaisista syistä anoi vapautuksen luottamustehtävistä maaliskuussa 2013)

Neuvonen Hanna, tulevaisuustoimikunnan edustaja (Knuutilan tilalle huhtikuussa 2013)

Kiiminki Auli, Uudenmaan kennelpiirin edustaja, luonnetestituomari